Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

ZUIDERBOS

JAARVERSLAG
2022

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

GROEI MEE MET

ZUIDERBOS

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

VOORWOORD

Voor u ligt het jaarverslag van Zuiderbos. In dit jaarverslag legt de stichting verantwoording af voor het gevoerde beleid, het boekjaar 2022 en de resultaten van het schooljaar 2021-2022. Een andere opzet dan andere jaren. Waar we voorheen onze medewerkers, ouders en onderwijspartners aan het woord lieten, vertellen we nu zelf ons verhaal. We vertellen u wat we gedaan hebben en wat we bereikt hebben, maar vooral zullen we met u delen waar we trots op zijn.

2022 was het jaar van het laatste restje Coronamaatregelen. Corona raakte haar hoofdrol kwijt en daarmee daalde binnen Zuiderbos ook weer meer ruimte neer. Ruimte voor ontmoeting. We konden weer genieten van de ontmoeting in ontwikkeling en samenwerking maar ook voor een kop koffie, het vieren van een jubileum of gewoon even een gezellige babbel.

In 2022 praten we met elkaar over de Russische inval in Oekraïne, de klimaatcrisis, de extreme droogte en de boerenprotesten, over het woord polarisatie dat steeds vaker opduikt. Zaken die onze leerlingen en medewerkers bezighouden. Waar meningen bij horen, het debat en hoe we empathisch, maar ook kritisch samen kunnen nadenken en een mening mogen vormen. Betekenisvol voor ons burgerschapsonderwijs.

2022 stond ook in het teken van het Koersplan. Met elkaar hebben we nagedacht over de toekomst van Zuiderbos. Mooie gespreken met elkaar, leerlingen, ouders, samenwerkingsverbanden en zorgpartners. Het resultaat is het Koersplan 2023 2026. Een plan waar we erg trots op zijn.

In dit jaarverslag vatten we het jaar 2022 van Zuiderbos samen. In hoofdstuk 2 rapporteren onze voorzitters van de RvT en MR over wat er in hun gremium besproken en besloten is. In hoofdstuk 2 zoomen we in op de belangrijkste ontwikkelingen binnen Zuiderbos in het schooljaar 2021 2022. Ontwikkelingen op het gebied van samenwerking met ouders, proceseigenaarschap van leerlingen, het door Zuiderbos ontwikkelde leerlingvolgsysteem om de sociale en maatschappelijk ontwikkeling van onze leerlingen te meten, het invoeren van het VSO-diploma en nog veel meer. Ontwikkelingen horend bij onze ambitie ‘Goed onderwijs’ en aangejaagd en uitgevoerd door onze medewerkers. Kwalitatieve hoogstandjes die naast het drukke werk in de klassen met veel betrokkenheid uitgevoerd worden. Dat is telkens weer mooi te zien gebeuren.

In hoofdstuk 3 beschrijven we het DNA van Zuiderbos en de stappen die we dit jaar samen hebben gemaakt om tot een nieuwe formulering van ons DNA te komen dat aansluit bij de ambities van het nieuwe koersplan. We zoomen in op de professionalisering in 2022 van onze medewerkers en onze leidinggevende.

In hoofdstuk 4 komt de huisvesting en de risicoanalyse aan de orde en we sluiten af met een toelichting op de financiële ontwikkelingen in hoofdstuk 5.

Bij het opstellen van dit jaarverslag ervaren we opnieuw hoeveel we met elkaar elk jaar weer gedaan krijgen. Hoe mooi de ontwikkelingen aansluiten bij onze ambities en hoe trots we zijn op de betrokkenheid van onze medewerkers, raad van toezicht, MR en andere samenwerkende partners. En allen doen we dit vanuit hetzelfde uitgangspunt: het vinden dat onze leerlingen recht hebben op een nieuw passend toekomstperspectief in het onderwijs of op de arbeidsmarkt. Een kansrijke toekomst waarbij onze leerlingen zich nu en later staande kunnen houden in de maatschappij. Dit betekent dat we gericht aandacht hebben voor de uitdagingen van deze tijd en de ontwikkeling van de leerling tot een sterke, zelfstandige wereldburger.

Wat Zuiderbos doet is soms moeilijk maar machtig mooi.

We wensen u veel leesplezier.

Liesbeth van den Oever
Bestuurder Zuiderbos

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

INHOUDSOPGAVE

1.	**Stichting Zuiderbos**	**6**
1.1	Zuiderbos	7
1.2	De doelgroep	7
1.3	Organisatie- en juridische structuur	8
1.4	Bestuur en raad van toezicht	9
1.5	De interne organisatie	10
1.6	De medezeggenschapsraad	10
1.7	Onze samenwerkingspartners	12
1.8	De koers	12
2.	**Goed onderwijs**	**14**
2.1	Kwaliteitszorg	15
2.2	Doelstellingen van het onderwijs	15
2.3	Sociale veiligheid	19
2.4	Uitstroombestemming	20
2.5	Een diploma	21
2.6	Nationaal Programma Onderwijs	23
2.7	Passend en inclusiever onderwijs	24
2.8	Leerlingenaantallen	25
2.9	Onderwijsachterstanden	25
2.10	Een klacht	25
3.	**De beste mensen**	**27**
3.1	DNA van de Zuiderbosmedewerker	28
3.2	Strategisch personeelsbeleid	29
3.3	Scholing/professionalisering	29
3.4	Werkdruk	30
4.	**Duurzame organisatie**	**31**
4.1	Huisvesting	32
4.2	Risicomanagement	33
5.	**Financiën**	**42**
5.1	Beleid	43
5.2	Bedrijfsvoering	43
5.3	Samenvatting jaarrekening 2022	44
5.4	Staat van baten en lasten	44
5.5	Resultaat	45
5.6	Baten	47
5.7	Lasten	48
5.8	Personele lasten	48
5.9	Afschrijvingslasten	48
5.10	Huisvestingslasten	49
5.11	Overige lasten	49
5.12	Financiële baten en lasten	50
5.13	Balans	50
5.14	Kengetallen per balansdatum	52
5.15	Toekomstige ontwikkelingen	54
5.16	Treasury	54
5.17	Continuiteitsparagraaf	55
	Lijst met afkortingen	**63**
7.	**Jaarrekening 2022**	**65**

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

IK MAG IK JIJ MAG JIJ ZIJN

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

1.

STICHTING ZUIDERBOS

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

1.1 ZUIDERBOS

Zuiderbos is een onderwijsinstelling in het gespecialiseerd onderwijs (so en vso)
Zuiderbos is een specialist in het intensief en integraal aanbieden van onderwijs aan kinderen en jeugd met ernstige onderwijsbeperkingen die een relatie hebben met een psychiatrische stoornis of een vermoeden daarvan. Daarnaast kent Zuiderbos de doelstelling vorm en inhoud te geven aan meer inclusiever onderwijs. Zuiderbos is medeverantwoordelijk voor de uitvoering van het ondersteuningsplan van de samenwerkingsverbanden in de regio. Onze opdracht is dus verbonden aan twee domeinen: 'Op Zuiderbos' en 'Met Zuiderbos'. Het verzorgen van onderwijs aan onze doelgroep en het mede vormgeven aan meer inclusief onderwijs zien wij als een belangrijke maatschappelijke taak.

Ik mag ik, jij mag jij zijn. Iedereen wordt geboren met mogelijkheden en talenten. Dat betekent niet dat je alles al kan, maar wel dat je de mogelijkheid hebt jezelf te ontwikkelen en de wereld te ontdekken vanuit je eigen ideeën, gevoelens en gedachten. Dat leren en ontwikkelen mag een leven lang duren. Ieder kind, ieder mens is uniek. Zuiderbos ziet de verschillen als rijkdom. Je mag bij ons in je eigen tempo leren, je eigen fouten maken en je eigen ontdekkingen doen. We vinden het niet raar of lastig als het even niet goed gaat. Samen vinden we een oplossing om je ontwikkeling weer op gang te brengen. Dat doen we vanuit ons eigen leren, ontdekken en zoeken naar paden die nog niet vanzelfsprekend zijn. Want van jongs af aan hebben we het vermogen om te leren, nieuwsgierig te zijn en creatief te zijn. We concentreren ons op wat we kunnen zijn en hoe we daar, samen in goed contact met elkaar en afgestemd op elkaar, kunnen komen. We hebben vertrouwen in ons eigen kunnen vanuit het perspectief dat we allemaal anders mogen zijn. Vanuit dat idee werken we aan de ontwikkeling van onze leerlingen.

1.2 DE DOELGROEP

Op Zuiderbos
Een plaatsing op Zuiderbos is niet vanzelfsprekend. Samen met een tweedelijns zorginstelling wordt goed gekeken of een plaatsing op Zuiderbos echt noodzakelijk is. Hierbij wordt zowel de behandelingsvorm als de onderliggende vragen vanuit het onderwijs onderzocht. Voor veel leerlingen is het mogelijk om tijdens een behandeling onderwijs te blijven volgen op de eigen school. Slechts een klein deel heeft een dermate complexe integrale ondersteuningsvraag waarvoor verwijzing naar Zuiderbos noodzakelijk is. Op basis van de beschikbare gegevens beslist onze commissie van begeleiding over de toelating van de leerling. Zuiderbos is geen verblijfsschool en aanmelding gebeurt via de gespecialiseerde jeugdhulp. Dit betekent dat leerlingen na hun tijd op Zuiderbos weer uitstromen. Een goede samenwerking en afstemming met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en de school van herkomst is cruciaal bij de plaatsingen doorplaatsing van onze leerlingen. Uitzondering hierop is onze havo-afdeling in Vught. Deze leerlingen worden toegelaten op basis van een toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband.

Met Zuiderbos
Steeds meer leerlingen met zorgvragen worden opgevangen in het regulier onderwijs. Dit vraagt om een versterking van het handelen van de leerkracht en de medewerkers binnen het regulier onderwijs. Vanuit Zuiderbos wordt onze expertise gedeeld met onze onderwijspartners, worden onderwijsprofessionals opgeleid en worden in samenwerking met onze partners nieuwe arrangementen ten behoeve van de doelgroep ontwikkeld en uitgezet.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

1.3 ORGANISATIE- EN JURIDISCHE STRUCTUUR

De rechtspersoonlijkheid van het bestuur is een stichtingsvorm en is opgericht op 13 september 1984. Op 13 september 2012 zijn de statuten van Zuiderbos gewijzigd en sindsdien is er sprake van een organieke scheiding tussen intern toezicht en bestuur in twee verschillende organen van het bevoegd gezag:

- een toezichthoudend orgaan (raad van toezicht)
- een bestuurlijk orgaan (de bestuurder)

Zuiderbos heeft 3 scholen: Zuiderbos Vught, Zuiderbos Helmond en Zuiderbos Veldhoven.

In 2022 kende Zuiderbos het volgende organigram:

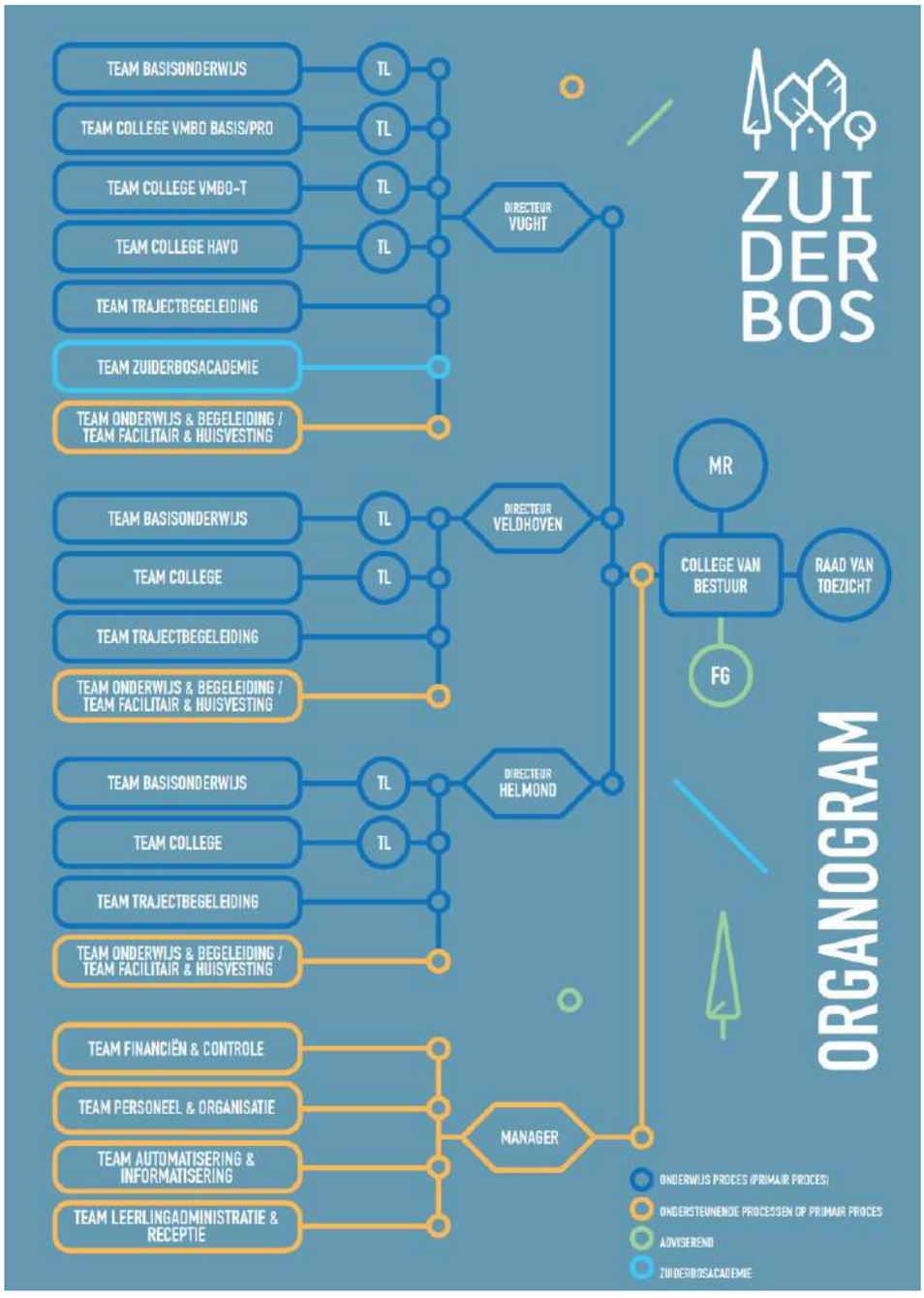

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

1.4 BESTUUR EN RAAD VAN TOEZICHT

Goed bestuur is een belangrijke voorwaarde voor het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Het bestuur en de raad van toezicht hechten aan de code goed bestuur in het primair onderwijs. Het bestuur en de raad van toezicht toetst de bestuurlijke inrichting en het bestuurlijk functioneren aan de principes van de code. En de code is een leidraad bij keuzes voor inrichting en gedrag binnen Zuiderbos

Het bestuur
De bestuurder van de Stichting Zuiderbos, mevrouw L. van den Oever, is per 13 september 2012 benoemd in de functie van bestuurder. De stichting telt 1 bestuurder en 5 leden van de raad van toezicht.

De raad van toezicht
De raad van toezicht is in 2022, 5 keer bij elkaar geweest in vergadering en jaarlijks benoemd de raad van toezicht een accountant ter controle van het jaarverslag.

De raad van toezicht houdt toezicht op de naleving door het bestuur van wettelijke verplichtingen, de code goed bestuur. Daarnaast houdt de raad van toezicht toezicht op de rechtmatige verwerving en doelmatige bestemming en aanwending van de financiële middelen.

Samenstelling raad van toezicht
- De heer J. van den Heuvel, voorzitter sinds 1 januari 2015, *in januari 2023 afgetreden*
- De heer R. Peijnenburg, lid sinds 1 juli 2016
- Mevrouw B. Rombouts, lid sinds 1 mei 2022
- Mevrouw I. Melis, lid sinds 1 september 2018
- De heer B. van Bruxvoort, lid sinds 1 september 2018

Rapportage raad van toezicht Zuiderbos 2022

In de rapportage van 2021 werd nog veel aandacht besteed aan de maatregelen die noodzakelijk waren om de gevolgen van de Covid 19 - pandemie voor de (brede) Zuiderbosorganisatie en voor leerkrachten, de leerlingen en hun ouders goed in beeld te brengen en de uitvoering ervan zo optimaal mogelijk te begeleiden.

In 2022 krijgen andere onderwerpen, zoals huisvestingzaken, weer volop aandacht van de Zuiderbos Organisatie en van de Raad van Toezicht. Zo is onder andere de aannemer welvarend begonnen met de realisatie van de nieuwbouw in Vught. Het streven is om het schooljaar 2024-2025 te starten in het nieuwe gebouw.

De Raad van Toezicht heeft uitvoerig gesproken over het - door de Bestuurder - aan de Raad voorgelegd Koersplan en de Kadernota Financiën en gaat, na bespreking, akkoord met de inhoudelijke wijzigingsvoorstellen en opmerkingen van de Auditcommissie met betrekking tot 'onderwijs, personeel en organisatie'.
De Raad van Toezicht heeft, in haar vergadering van december 2022, de Begroting 2023 van Zuiderbos goedgekeurd.

De Raad van Toezicht heeft ook de Meerjarenbegroting 2023-2027 besproken. Hierin zijn een aantal scenario's uitgewerkt, waarmee risico's m.b.t. personeel, huisvesting en inrichting voor de organisatie kunnen worden afgedekt. Rekening is gehouden met de (nieuwe) norm van de Inspectie en inkomsten en uitgaven de komende jaren in balans zullen blijven.
De Raad van Toezicht heeft, in haar vergadering van december 2022, de Meerjarenbegroting 2023-2027 goedgekeurd.

Ook is het Bestedingsplan, dat overigens jaarlijks wordt geactualiseerd, in 2022 onderwerp van gesprek geweest in de vergaderingen van de Raad van Toezicht. Belangrijk daarbij is dat het Bestedingsplan jaarlijks geactualiseerd wordt en het bovenmatig vermogen van de stichting Zuiderbos de garantie biedt en blijft bieden dat er ook in de toekomst voldoende kan worden

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

geïnvesteerd in doelmatigheid en kwaliteit (i.h.k.v. "passend onderwijs") van de volledige organisatie. De Inspectie ziet toe dat de wetgeving, zoals het afromen van bovenmatig eigen vermogen, in dit kader ook strikt gevolgd wordt. De Raad van Toezicht heeft het Bestedingsplan goedgekeurd.

In 2023 zal tevens in het teken staan van de voortgang van het SO en VSO, vanwege de verwachte stijging van het aantal leerlingen. Er bestaan nog allerlei onzekerheden en is in 2023 overleg nodig met partners uit het Samenwerkingsverbanden om te bezien welke (on)mogelijkheden er zijn om te zorgen voor goede leerlingen ontwikkelingsmogelijkheden en ook voor wellicht nieuwe samenwerkingsconcepten.

De Raad van Toezicht heeft in 2022 erop toegezien dat het Bestuur de wettelijke verplichtingen en de code 'Goed Bestuur' heeft nageleefd en heeft dit uitgebreid met de Bestuurder besproken tijdens het functionerings- en beoordelingsgesprek dat in 2022 heeft plaatsgevonden.

De Raad van Toezicht heeft in 2022 mw. Bea Rombouts benoemd als lid van de Raad van Toezicht, als opvolgster van mw. Addie Smolders, die onverwachts overleed in september 2021.

Jan van den Heuvel, voorzitter Raad van Toezicht Zuiderbos.

1.5 DE INTERNE ORGANISATIE

De drie scholen van Zuiderbos in Vught, Veldhoven en Helmond worden aangestuurd door twee directeuren. De invulling van het onderwijskundig proces gebeurt op de scholen zelf.

De interne ondersteuning wordt verzorgd door het team ondersteuning. Het team ondersteuning bestaat uit het team financiën & controle, personeel & organisatie, automatisering & informatisering (ICT), leerlingenadministratie & receptie.

Er is een functiescheiding inzake controlerende taken en administratieve taken ten aanzien van financiën. Zuiderbos heeft een deel van haar financiële administratie, personeels- en salarisadministratie uitbesteed aan administratiekantoor IJK. Functiescheiding is hierdoor gewaarborgd.

1.6 DE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

Zuiderbos kent een medezeggenschapsraad, waarin alle drie de scholen vertegenwoordigd zijn. Deze raad bestaat uit ouders en personeel van de scholen. Via de medezeggenschapsraad op school praten ouders en personeel mee over het schoolbeleid. Alle bevoegdheden van de raad zijn vastgelegd in de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS). Op alle scholen is een leerlingenraad ingericht. Namens Zuiderbos nemen diverse medewerkers en ouders deel aan de OPR van de aangesloten samenwerkingsverbanden.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Rapportage Medezeggenschapsraad

In de MR komen alle ontwikkelingen en uitdagingen van alle locaties en afdelingen bij elkaar. Zuiderbos is de laatste 10 jaar verdubbeld in aantal leerlingen, collega's, diensten, afdelingen. Fors gegroeid dus. Ambulante diensten, havo, de academie enzovoorts. Meer samenwerking met partners in de regio's. Alle regio's zijn weer anders ingericht en vragen andere diensten en expertises. Er zijn ontwikkel- en speerpunten voor heel Zuiderbos, maar ook lokaal en per afdeling. Ook hierdoor is Zuiderbos flink gegroeid in diversiteit. En daarmee groeien ook de verschillen.

De MR is erg voor diversiteit, maar ook voor exclusiviteit, zo inclusief mogelijk.
De manier waarop wij op Zuiderbos medezeggenschap hebben georganiseerd is maar ten dele meegegroeid. Niet in omvang, maar wel in taakstelling: vanuit de cao po en het ministerie komt er steeds meer verantwoordelijkheid op het bord van de MR te liggen. Er is een kritische, maar goede verstandhouding en samenwerking met elkaar, met de bestuurder en het MT ontwikkeld waardoor we elkaar goed kunnen vinden en snel kunnen schakelen.

Maar tevens merken we binnen de MR dat we onvoldoende zijn toegerust om alle onderdelen en medewerkers even goed te vertegenwoordigen. Niet elke locatie of afdeling is (evenredig) vertegenwoordigd bijvoorbeeld. Volgens de statuten hebben we 6 personeelsleden en 6 ouders in de MR. Terwijl we nu te maken hebben met zo'n 10-12 afdelingen/locaties. Dat maakt de communicatie en (terug)koppeling van en naar MR/afdeling ook lastig. Je wilt ook geen MR met 24 leden. Afgelopen jaar zijn we gestart met het nadenken, onderzoeken, sparren over wat wij gezamenlijk belangrijk vinden en hoe wij als Zuiderbos de medezeggenschap goed, solide en duurzaam willen inrichten en borgen. We willen dit professioneel en zorgvuldig doen en zijn daarover ook veelvuldig in gesprek met de bestuurder en de Raad van Toezicht.
Het speelveld ligt hierin nog open, er zijn meerdere scenario's denkbaar.

Bovenstaande tekst komt uit het jaarverslag van 2021. We plaatsen hem hier weer, omdat dit onderwerp nog steeds actueel is als het gaat om de implementatie en uitvoering van passende, proactieve en slagvaardige medezeggenschap. We hebben afgelopen jaar hier veel over gesproken en diverse scenario's met elkaar uitgediept. We zien dat een en ander nu vorm begint te krijgen. Dit proces loopt echter naar onze zin niet snel genoeg, terwijl we daar zelf initiatiefnemer in zijn.

Sinds de start van het schooljaar 2022-2023 liep dit proces vertraging op. Dit schooljaar is vanaf dag 1 met een sneltreinvaart van start gegaan. Volle klassen op Zuiderbos, veel vragen en trajecten met Zuiderbos,veel taken rondom het onderwijs en andere ontwikkelingen om ons heen vragen om extra inzet.

Ondanks dat we gelukkig ook een aantal nieuwe collega's mochten verwelkomen dit schooljaar is het toch elke dag weer een uitdaging voor de teams om de (primaire) puzzel qua bezetting dicht te leggen en alles adequaat en snel op te pakken. Prioriteiten moeten steeds worden bijgesteld. En dat is voor de collega's die in de MR zitten niet anders.

Er ligt nu wel een blauwdruk die leidraad gaat zijn hoe we het werk en functioneren van de (P)MR willen gaan vormgeven als pilot voor de komende drie jaar.

Jürg Bertens
Voorzitter Medezeggenschapsraad

Ouderbetrokkenheid
Zoals eerder beschreven zou de MR mogen bestaan uit zes ouders echter hebben we momenteel 1 actieve ouder waar we heel blij mee zijn. Graag zouden wij zien dat er meerdere ouders de bereidheid en tijd kunnen/willen vinden om mee te denken en mee te beslissen namens alle ouders van de leerlingen die op Zuiderbos zitten. Want ook onze ouders krijgen steeds meer instemmingsrechten. Deze contactmomenten vinden ongeveer 4x per jaar plaats. De MR realiseert zich dat leerlingen soms kortdurig op Zuiderbos verblijven maar ook deze ouders kunnen van groot belang zijn voor het beleid binnen Zuiderbos.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

1.7 ONZE SAMENWERKINGSPARTNERS

Zuiderbos werkt samen met diverse partners op basis van samenwerkingsovereenkomsten en intentieverklaringen. Een bijzondere samenwerking is er met het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie Herlaarhof. Van oudsher is Zuiderbos met Herlaarhof verbonden. Door de veranderingen in het onderwijs en de transitie zorg werken we in toenemende mate samen met andere gespecialiseerde GGZ organisaties.

Andere belangrijke samenwerkingspartners zijn de samenwerkingsverbanden passend onderwijs PO en VO. Zuiderbos is bestuurlijk aangesloten bij SWV PO de Meierij , SWV VO de Meierij, SWV PO Helmond, SWV VO Helmond, SWV VO Eindhoven en SWV PO de Kempen.
Daarnaast onderhoudt Zuiderbos warme contacten en heeft Zuiderbos arrangementen met SWV PO Eindhoven, SWV PO 3006, SWV VO 3006, SWV PO De Langstraat en SWV VO De Langstraat.

Leerlingen van Zuiderbos komen uit een grote verscheidenheid van samenwerkingsver¬banden. Jaarlijks varieert dit tussen de 20 en 25 verschillende samenwerkingsverbanden. Met de niet genoemde samenwerkingsverbanden heeft Zuiderbos op casusniveau contact.

1.8 DE KOERS

We geven onderwijs in onze scholen, dragen bij aan het versterken van de basisondersteuning op andere scholen en leiden groepen onderwijsprofessionals op met behulp van onze eigen doelgroepgerichte aanpak, onze visie op leren, onze overtuiging dat ‘ik mag ik en jij mag jij zijn’ en met inzet van ons eigen DNA. Ontwikkelingen dragen bij aan het doel dat leerlingen kunnen uitgroeien tot sterke, zelfstandige wereldburgers, die zich staande kunnen houden in de wereld van morgen waarbij we de onderwijskansen van kinderen en jeugd, die het even moeilijk hebben, verbeteren en hen een kans geven om optimaal te ontwikkelen, passend bij de capaciteiten en voorbereidend op de toekomst. We delen onze kennis en staan open voor de kennis van anderen, zodat we optimaal bijdragen aan het inclusiever maken van het onderwijs en daarmee de maatschappij.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

De keuze voor de ontwikkeling naar een kenniscentrum voor de regio's is voor Zuiderbos een logische vervolgstap. Het geeft een antwoord op de ontwikkelingen die we intern en extern waarnemen. Het is een doorontwikkeling van de activiteiten die we nu oppakken en de ontwikkelingen die we in gang gezet hebben.

Om het kenniscentrum te kunnen realiseren hebben we twee thema's bepaald die aansluiten bij de ambitie die we hebben. Als we een gespecialiseerd kenniscentrum willen zijn voor de regio's dan is de aandacht voor twee gebieden logisch. Namelijk dat we goed onderwijs bieden aan onze doelgroep en onze aanpak overdraagbaar is. We doen dit met de beste mensen, gespecialiseerd in het eigen aandachtsgebied en met Zuiderbos DNA. Ze kennen en doorleven onze eigen doelgroepgerichte aanpak en onze visie op leren en omarmen onze overtuiging 'ik mag ik en jij mag jij zijn'.

Bij de gesprekken met alle betrokkenen over de koers kwam, buiten de 2 thema's zoals hierboven genoemd, nog 1 thema duidelijk naar voren. Zowel leerlingen als medewerkers hechten een grote waarde aan het opnemen van een ambitie om er samen voor te zorgen dat we ons bewust worden van de schade die we de planeet toebrengen en daar anders in gaan handelen. Dit brengt ons bij thema 3, we zorgen voor onze planeet.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

2.

GOED ONDERWIJS

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Zuiderbos heeft een antwoord op de onderwijs- en ondersteuningsvragen van de leerlingen op Zuiderbos en op scholen die ons vragen mee te denken. We verzorgen goed onderwijs met focus op kwalificatie, socialisatie en persoonsontwikkeling. Zuiderbos heeft een Zuiderbosacademie met een kwalitatief goed professionaliseringsaanbod en een ambulante dienstverlening. We zien een toenemende behoefte aan specifieke kennis en expertise. Als gevolg hiervan streeft Zuiderbos naar het uitbreiden van haar expertise naar scholen voor regulier onderwijs.

2.1 KWALITEITSZORG

Het kwaliteitsbeleid van Zuiderbos is beschreven in het document: 'Zichtbare kwaliteit - -Goed onderwijs'. Eind 2022 is het kwaliteits¬beleid geactualiseerd en afgestemd op het nieuwe koersplan. Begin 2023 hebben we met behulp van het model: 'Regie op Onderwijskwaliteit' van de PO-raad de ambities van het koersplan vertaald naar concrete doelstellingen en bepaald wanneer we de kwaliteit goed vinden. De scholen van Zuiderbos onderzoeken volgens een vaste kwaliteitscyclus de kwaliteit van het onderwijs en kijken daarbij naar wat beter kan en welke ontwikkelingen noodzakelijk zijn voor de kwaliteit van het aanbod.

De kwaliteitscultuur draagt natuurlijk bij aan het realiseren van de ambities uit het koersplan, schoolplan en jaarplan maar de kwaliteitscultuur is vooral bedoeld om ervoor te zorgen dat de bijdrage aan de ontwikkeling van leerlingen en onderwijsprofessionals geborgd en doorontwikkeld wordt en een blijvend resultaat heeft zodat leerlingen kunnen uitgroeien tot sterke, zelfstandige wereldburgers die zich staande kunnen houden in de wereld van morgen. Het karakter van de school, waarbij 'ik mag ik en jij mag jij zijn' elke dag gevoeld en ervaren wordt door leerlingen, medewerkers en ouders is de basis van het gesprek over goed onderwijs op Zuiderbos.

2.2 DOELSTELLINGEN VAN GOED ONDERWIJS

In 2018 schreven we in ons koersplan: Zuiderbos moet vooral de gespecialiseerde school blijven. Waar vanuit een hoog specialisme onderwijs gegeven wordt aan kwetsbare kinderen en jeugd met een psychiatrische problematiek. De essentie blijft dat ons onderwijs moet bijdragen aan het herstel van de ontwikkeling van een kind. De leerlingen zijn gebaat bij een vaste kern van basiskennis en vaardigheden die essentieel is om te kunnen deelnemen aan de maatschappij. Passend onderwijs voor Zuiderbos betekent dat niet alleen gespecialiseerd onderwijs wordt verzorgd, maar dat de locaties zich ook inzetten om het regulier onderwijs op verschillende manieren vraaggestuurd te ondersteunen door het delen van deskundigheid en ervaringen en (tijdelijke) arrangementen in te zetten voor deze leerlingen. De geïntegreerde samenwerking met jeugdzorg is daarbij niet alleen van belang voor de leerlingen op Zuiderbos, maar ook voor de ondersteuning die we vanuit Zuiderbos aan het regulier onderwijs kunnen bieden.

Afgelopen vier jaar hebben we hard aan deze ambities gewerkt. Jaarlijks wordt per locatie/afdeling door de directeuren een jaar¬plan opgesteld op basis van het koersplan. Ook de evaluaties van het voorafgaand schooljaar, analyses van het onderwijsaanbod, de tevredenheidsonderzoeken en eventuele aandachtspunten vanuit een externe audit of inspectie worden meegenomen bij het bepalen van de ontwikkeldoelen voor het komend schooljaar. Elk jaar bepalen we ook de stichtingsbrede ontwikkelopdrachten. Deze worden uitgewerkt in projectplannen en twee keer per jaar geëvalueerd.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Samenwerking ouders (oudertevredenheid)
Wij hechten veel waarde aan een goede samenwerking en communicatie met ouders. Uit het oudertevredenheidsonderzoek van maart 2019 kwam naar voren dat er een verbeterslag gemaakt kan worden in de manier waarop wij ons oudertevredenheidsonderzoek afnemen. Door Corona is dit speerpunt in het schooljaar 2020-2021 op een laag pitje komen te staan. In 2021 2022 hebben we dit ontwikkelpunt weer opgepakt. De vragenlijsten zijn in overleg met medewerkers en MR opnieuw opgesteld. In maart 2022 zijn de vragenlijsten voor de eerste keer afgenomen. Uit evaluatie blijkt dat de vragenlijsten de gewenste informatie geven, maar dat de respons laag blijft. Besloten is om de mentoren van de leerlingen een grotere rol te geven bij het afnemen van het oudertevredenheidsonderzoek. In 2023 moet blijken of dit zorgt voor een hogere respons.

Veilig schoolklimaat
Bij Zuiderbos streven we ernaar om voor iedereen een veilige school te zijn. Concreet houdt dit in dat de scholen voor leerlingen en medewerkers een prettige omgeving is om te leren en te werken. Eén van de uitgangspunten van Zuiderbos is 'Ik mag ik en jij mag jij zijn'. Dat betekent dat we er zo goed mogelijk voor zorgen dat iedereen zich veilig voelt en zichzelf kan zijn.

Zuiderbos heeft een jaarplanning 'Veilig Werken' waarbij alle medewerkers jaarlijks bijgeschoold worden in de protocollen en basisafspraken van het veilig werken. In 2021 2022 heeft het preventief werken centraal gestaan. Begin 2022 blijkt dat het veilig werken op de locaties Helmond en Veldhoven onvoldoende geborgd is. Deze teams kennen relatief veel nieuwe medewerkers en de trainers hebben het afgelopen jaren als gevolg van Corona niet deelgenomen aan de opleiding Train de trainer. Met de werkgroep veilig werken wordt een plan van aanpak gemaakt. Het plan wordt in de MR besproken. Binnen de schoolteams is zowel fysieke en sociale veiligheid ook dit jaar een vast onderwerp van gesprek. In mentorgesprekken en in de klas wordt er veel aandacht besteed hoe je In de klas samen zorgt voor een fijne en veilige sfeer. Als we merken dat er op welke wijze dan ook inbreuk wordt gemaakt op ons uitgangspunt 'ik mag ik en jij mag jij zijn' zullen we ons altijd in blijven spannen om terug te keren naar een veilig leer- en werkklimaat.

Hoogbegaafdheid
Binnen Zuiderbos zijn een aantal begaafde en hoogbegaafde leerlingen. We zien dat deze leerlingen kampen met problemen, die uiteenlopen van faalangst en concentratieproblemen tot niet meer naar school komen. Binnen de verschillende scholen en afdelingen lijkt het onderwijsaanbod en de aansturing nog onvoldoende aan de leerbehoeften van deze doelgroep tegemoet te komen. Dit schooljaar is op Zuiderbos een pilot gestart met een select aantal leerlingen waarbij het herkennen van (hoog-)begaafdheid, het in kaart brengen van de leerbehoeften centraal staan. Er is een eerste aanzet gedaan voor een plan van aanpak over hoe Zuiderbos in de leerbehoefte van onze begaafde leerlingen kan voorzien. In samenwerking met het samenwerkingsverband de Meierij voert Zuiderbos de komende periode een onderzoek uit naar co-morbiditeit in relatie tot hoogbegaafdheid.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Digitalisering van het onderwijs
De ontwikkelingen binnen de digitalisering van het onderwijs gaan razendsnel. Bij Zuiderbos is een werkgroep ICT die deze ontwikkelingen nauwlettend volgt en de scholen en teams adviseert. We zien in toenemende mate de noodzaak, met name op de afdelingen vmbo en havo, voor het voor handen hebben van een laptop voor elke leerling. Dit schooljaar is het plan '1 leerling, 1 laptop' binnen de havo en het vmbo uitgevoerd. In 2023 wordt onderzocht of ook voor de praktijkafdeling van Zuiderbos 1 leerling, 1 laptop nodig en helpend is.

Proceseigenaarschap leerlingen
We vinden het belangrijk dat onze leerlingen in toenemende mate proceseigenaar worden van zijn of haar eigen ontwikkeling. Het onderwijsperspectiefplan (OPP) bespreken en evalueren we samen met ouders en leerlingen. Afgelopen jaren hebben we hard gewerkt aan de ontwikkeling van onze ontwikkelkaarten, waarbij we een goed beeld hebben gekregen van de factoren die het didactisch onderwijsleerproces bij onze leerlingen belemmeren. Bij de analyse van het OOP wordt structureel gekeken of het nodig is om een ontwikkelkaart in te zetten. Door het gebruik van de ontwikkelkaart krijgt de leerling samen met de mentor meer zicht op wat er nodig is en wat de leerling zelf kan doen. We hebben zorgvuldig gekeken naar welke interventies nog extra ingezet kunnen worden om de ontwikkelkaarten verder te verdiepen om vast te kunnen stellen welke interventies nog extra mogelijk zijn. Als gevolg hiervan zijn we afgelopen schooljaar verder gegaan met het ontwikkelen en geven van trainingen binnen de ontwikkelkaarten. Komend schooljaar zullen de trainingen Rots en water, Fixie and growie en Teken je gesprek verder uitgezet en gefinetuned worden.

SEM Leerlingvolgsysteem sociale en maatschappelijke competenties
Ons leerlingvolgsysteem voor het meten van de sociale en maatschappelijke competenties is het afgelopen schooljaar goed doorontwikkeld. We hebben een bruikbaar meetinstrument ontwikkeld en verankerd in een toetssystematiek waarbij we de leerlingen kunnen volgen. Door middel van een analyse van de resultaten stellen we groeps- dan wel individuele doelen op die we vertalen in de OPP's. Het afgelopen schooljaar is het meetinstrument aangepast naar aanleiding van de resultaten van de pilot, is de invulversie gedigitaliseerd en is er een uitleg gemaakt voor leerkrachten. Komend schooljaar wordt aandacht besteed aan de borging van het meetinstrument.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Bewegingsonderwijs
Uit observaties door onze leerkrachten lichamelijk opvoeding is gebleken dat een aantal leerlingen in Coronatijd motorisch onvoldoende ontwikkeld zijn. Dit schooljaar zijn we gestart met steunlessen in kleine groepen voor individuele leerlingen ter bevordering van hun motorische vaardigheden, met als doel op termijn weer aan te kunnen sluiten bij de klassikale gymlessen.

Naast bovenstaande stichtingsbrede ontwikkelopdrachten wordt er jaarlijks op de scholen gewerkt aan eigen doelstellingen. Deze doelen zijn te vinden in de schoolgidsen van de locaties. Het gaat om ontwikkelingen op het gebied van:
- begrijpend lezen
- didactisch differentiëren
- ontwikkeling van leerlijnen voor verschillende vakken
- interpretatie van toetsresultaten
- de functie en effectiviteit van inzet time-outruimtes en begeleidingslokaal
- implementatie van het VSO-diploma*
- afstemmen van het lesaanbod op het vervolgonderwijs
- hoogbegaafdheid,
- nieuwe leerwegen en praktijkgericht leren**
- ontwikkeling portfolio

*** VSO-diploma**
Leerlingen die onderwijs volgen in het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel binnen het VSO hebben het recht om hun schoolloopbaan af te ronden met een schooldiploma zoals dat inmiddels ook gangbaar is binnen het praktijkonderwijs. In 2021 is in de wet opgenomen dat dit vanaf het schooljaar 2021-2022 gaat gelden. Dat betekent dat we in samenwerking met andere VSO-scholen uit de regio een regionaal diploma met duidelijke eisen en richtlijnen en een diploma dat een herkenbare waarde krijgt voor de arbeidsmarkt hebben ontwikkeld. Het diploma geeft géén doorstroomrecht naar het mbo. De waarde zit in de erkenning door de arbeidsmarkt.

**** Nieuwe leerwegen en praktijkgericht leren**
Start vmbo basis/pro:
In samenwerking met een school voor regulier onderwijs zijn we dit schooljaar gestart met een brede brugklas vmbo-basis / pro (praktijkonderwijs). Hiermee dagen we leerlingen uit met een afwisseling in praktijk en theorie. Natuurlijk gebeurt dit binnen een sluitende leerlijn die aan de kerndoelen voor vmbo basis en praktijkonderwijs voldoet.
Nieuwe leerweg vmbo 2024:
In 2024 worden de gemengde leerweg en de theoretische leerweg samengevoegd tot één nieuwe leerweg. Alle leerlingen in deze nieuwe leerweg volgen dan, naast mavo-vakken, een praktijkgericht programma. We zijn gestart met de voorbereiding van de invoering van deze nieuwe leerweg. We volgen hierin de landelijke ontwikkelingen op de voet.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

2.3 SOCIALE VEILIGHEID

De monitoring van de sociale veiligheid gebeurt via de tevredenheidsmeting bij ouders en leerlingen. Zuiderbos wil in samenwerking met onze leerlingen kritisch naar zichzelf kijken en blijven verbeteren. In de tweede helft van het schooljaar 2021-2022 zijn de nieuwe jaarlijkse tevredenheidsonderzoeken afgenomen onder de ouders van de SO en VSO leerlingen. Het tevredenheidsonderzoek is een middel om feedback te verzamelen om onze ontwikkelpunten scherp te krijgen vanuit de ogen van onze ouders en onze leerlingen. In het nieuwe tevredenheidsonderzoek is extra aandacht voor de sociale veiligheid van de leerlingen.

Zowel de meeste leerlingen als de meeste ouders waarderen onze school als zeer positief. Op nagenoeg alle vragen antwoordden meer dan 80% van de deelgenomen leerlingen en ouders positief. 87% van de ouders antwoordden positief op de vraag of hun kind zich veilig voelt op school. Bij de leerlingen voelt 83% van de SO en 86% van de VSO-leerlingen zich veilig tijdens de pauze, en 86% van de SO en 93% van de VSO-leerlingen zich veilig in de klas. De vraag of hun kind met plezier naar school gaat, werd door 71% van de ouders positief beantwoord. 73% van de SO en 75% van de VSO-leerlingen waren positief over de sfeer op school. 77% van de ouders gaven aan dat hun kind nooit gepest wordt op school. Van de ondervraagde SO-leerlingen gaf 75% aan meestal niet of zeker niet op school gepest te zijn de afgelopen maanden. Bij de VSO-leerlingen betrof dit 93%. Dit blijft een belangrijk aandachtspunt in het onderwijs, met name vanwege het motto van Zuiderbos: 'Ik mag ik en jij mag jij zijn'. Gelukkig zijn alle ouders die contact hebben gezocht met school hierover, positief over dit contact. Niet alleen het contact en overleg met ouders/verzorgers blijft belangrijk. De resultaten en de individuele opmerkingen worden meegenomen in het opstellen van de ontwikkelpunten voor komend schooljaar.

De sociale veiligheid wordt ieder jaar in de vorm van een veiligheidsmonitor gedeeld met de inspectie van het onderwijs.

In 2021 is er binnen Zuiderbos een projectopdracht uitgezet ten aanzien van gendersensitiviteit. Er is een stijging te zien in het aantal leerlingen dat zich niet identificeert met hun biologische gender. Dit brengt praktische en morele problemen met zich mee, mede vanwege de combinatie met de problematiek die aanwezig is bij onze leerlingen. Een lijn in aanpak vanuit Zuiderbos is gewenst. Er is een uitgebreid literatuuronderzoek gedaan en er is gesproken met experts. De leerlingenraad is ingezet voor het contact en bevraging van leerlingen. Gebleken is dat het een beladen onderwerp is met heel veel verschillende gevoelens, opinies en opvattingen. Het advies is om kaders te stellen met de gedane aanbevelingen als basis en vanuit daar een mogelijke werkgroep op te richten of het een plek te geven in het leerlingenzorgoverleg.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

2.4 UITSTROOMBESTEMMING

Een van de kwaliteitsaspecten van goed onderwijs is de zorg voor een goede overdracht bij de uitstroom van leerlingen. Al jaren zorgt Zuiderbos voor een warme overdracht. Omdat Zuiderbos de warme overdracht cruciaal vindt voor het slagen van het traject van de leerling bekostigt zij de warme overdracht uit de eigen lumpsum. Onze so en vso leerlingen vonden in het schooljaar 2021-2022 een nieuwe plek op de volgende uitstroombestemming:

Uitstroombestemming Zuiderbosbreed 2021-2022	
Arbeid	17
Basisonderwijs	6
Dagbesteding	11
Havo/vwo	13
Hbo	7
Mbo-niveau	39
Praktijkonderwijs	1
Sbo	6
So	19
Vavo havo	5
Vmbo	20
Vso	28
Elders	23

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

2.5 EEN DIPLOMA

Op Zuiderbos zien we het als onze kernopdracht de ontwikkelingen van leerlingen weer op gang te brengen en ze voldoende tools te geven voor een passende plek binnen de samenleving. Voor onze oudere leerlingen van de praktijk, het vmbo en de havo betekent dit vaak dat we samen naar een diploma of certificaat werken. Dit kan op verschillende manieren. De ene leerling haalt zijn diploma in één jaar de ander krijgt wat meer tijd en werkt gedurende twee jaar aan het behalen van de nodige deelcertificaten of volledig diploma. De keuze voor het traject wordt samen met de leerling en ouder besproken. De onderbouwing van deze keuze is terug te vinden in het OPP van de leerling. Ook voor leerlingen van onze praktijk afdeling is het mogelijk een diploma (MBO 1) of diverse certificaten te halen.

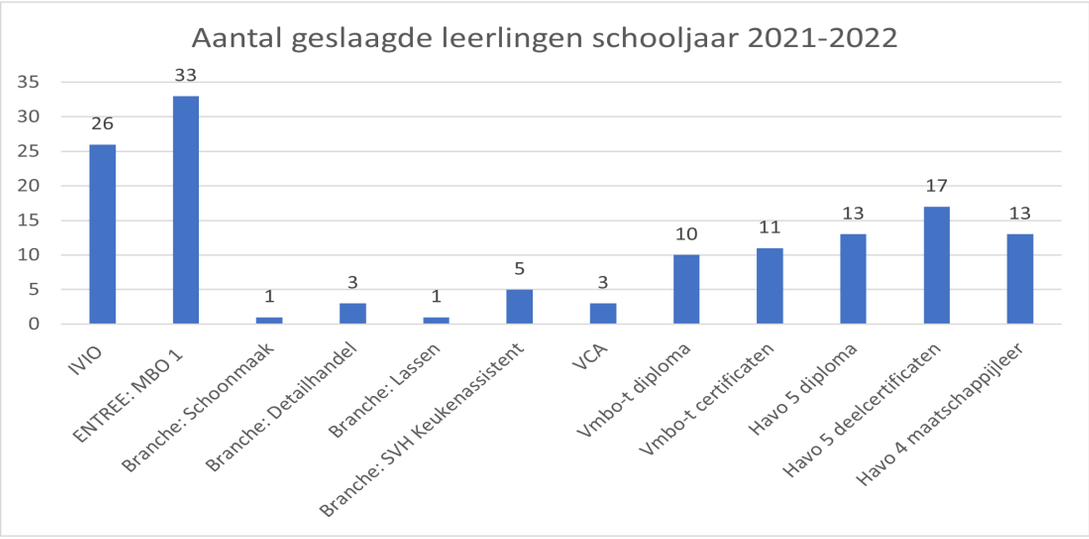

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Leerlingen op het vmbo-t en de havo van Zuiderbos nemen deel aan het staatsexamen. Het staatsexamen bestaat uit 2 verplichte onderdelen: het centraal examen en het college-examen. Onze leerlingen behaalden in 2020-2021 de volgende resultaten.

Staatsexamens vmbo-t 2021-2022
26 examenkandidaten: **14** kandidaten opgegaan voor het diploma **11** kandidaten zijn opgegaan voor deelcertificaten **1** kandidaat is niet opgegaan voor examen **Resultaat:** **10** kandidaten diploma behaald **4** kandidaten zijn gezakt **11** kandidaten opgegaan voor 30 deelcertificaten, waarvan 30 deelcertificaten zijn behaald.
Uitstroom van leerlingen die het volledige diploma behaald hebben
Totaal 10 kandidaten **9** leerlingen zijn doorgestroomd naar mbo-niveau 4 **1** leerling is doorgestroomd naar vmbo basis/pro Zuiderbos

Staatsexamens havo 2021-2022
34 examenkandidaten **16** kandidaten opgegaan voor het diploma **17** kandidaten opgegaan voor deelcertificaten **1** kandidaat is niet opgegaan voor examen **Resultaat:** **11** kandidaten diploma behaald **2** kandidaten diploma behaald na herexamen **3** kandidaten zijn gezakt **17** kandidaten opgegaan voor 45 deelcertificaten, waarvan 40 deelcertificaten zijn behaald.
Uitstroom van leerlingen die het volledige diploma behaald hebben
Totaal 13 kandidaten: **7** leerlingen zijn doorgestroomd naar hbo **2** leerlingen zijn doorgestroomd naar mbo 4 **1** leerling is doorgestroomd naar vwo **3** leerlingen kiezen voor een tussenjaar

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

2.6 NPO

Het ministerie van onderwijs heeft ook voor dit schooljaar financiële middelen ter beschikking gesteld door middel van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het NPO moet het voor leerlingen die dat nodig hebben mogelijk maken langer, de impact die de coronacrisis tot nu toe op hun ontwikkeling had, te herstellen en hen weer een goede uitgangspositie te geven.

Ondanks dat we weinig didactische achterstanden zien, zijn onze leerlingen hard geraakt op het gebied van hun sociaal emotionele ontwikkeling. In 2021 is na de analyse van de mogelijke achterstanden door middel van een schoolscan een plan opgesteld voor de inzet van de NPO-middelen waarin de interventies zijn opgenomen. Het programma heeft de instemming van de MR gekregen. Een grote verstoorder voor de uitvoering van de plannen is de arbeidsmarkt. Het is bijna onmogelijk om extra inzet van fte te realiseren. Om deze reden hebben we goed gekeken naar de mogelijke interventies en de mogelijkheid van reservering van de NPO-gelden. Dit laatste ook omdat we verwachten dat er sprake zal zijn van langdurige extra investering op het welzijn van onze leerlingen.

Met de middelen die beschikbaar worden gesteld heeft Zuiderbos een extra boost gegeven aan de ontwikkelopdrachten op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling en veilig schoolklimaat. Bovenschool is er 0,6 fte ingezet voor een aantal geselecteerde ontwikkelopdrachten, namelijk die opdrachten die een direct effect hebben op de didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen en ontwikkelopdrachten die het resultaat van deze interventies meten. Hiermee hebben we een de projectopdrachten versneld kunnen uitvoeren waardoor beschikbare interventies op onder andere het gebied van executieve functies, monitoring sociale veiligheid, sociaal emotionele ontwikkeling en de ontwikkelkaarten eerder voor leerlingen ingezet konden worden. Omdat het vooral de sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen betreft, is de verantwoording van de resultaten ook gekoppeld aan de ontwikkeling van ons eigen volgsysteem ten aanzien van de meting van de sociaal emotionele competenties.

Het NPO ondersteunt ons om al deze ontwikkelingen mogelijk te maken. Naast de extra onderwijskundig en didactische ondersteuning, waarbij we aandacht hebben voor individuele instructie en bijvoorbeeld de inzet remedial teaching richten we ons ook op de sociaal emotionele ontwikkeling van onze leerlingen. In het onderwijsprogramma van dit schooljaar hebben we extra aandacht voor het ervaringsgericht leren. Daarnaast worden extra lessen gegeven gericht op sportiviteit, cultuur en muziek. We zien dat juist deze extra curriculum activiteiten een positief effect hebben op het sociaal emotionele welzijn van onze leerlingen.

Zowel de baten als de uitgaven (conform de interventies uit het NPO-plan) zijn in de begroting van 2022 opgenomen. In de maandelijkse exploitatiegesprekken wordt de uitputting van de NPO-gelden besproken. In 2022 zijn niet alle begrote NPO gelden uitgegeven. Voor de overgebleven gelden is een bestemmingsreserve gevormd die de komende jaren zal worden aangewend. Er is 2,26 % van de totale ontvangen middelen van 2022 ingezet op personeel niet in loondienst (PNIL). Het betreft hier een medewerker die voor extra ondersteuning op het gebied van rekenonderwijs is ingezet.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

2.7 PASSEND EN INCLUSIEVER ONDERWIJS

Zuiderbos heeft ook in 2022 veel geïnvesteerd in passende arrangementen met als doel meer leerlingen op het regulier onderwijs te houden. Naast de ontwikkelingen OP Zuiderbos hebben we ook een aantal ontwikkelingen MET Zuiderbos doorgemaakt.

De Zuiderbosacademie
De Zuiderbosacademie is bedoeld om onze expertise over te dragen aan onze onderwijspartners. Naast dat we hiermee een bijdrage leveren aan het bereiken van de doelen van passend danwel inclusief onderwijs vinden we ook dat onze doelgroep ook in een omgeving buiten Zuiderbos een passende en effectieve aanpak verdient. Dit schooljaar hebben we op vraag van onze omgeving (scholen, samenwerkingsverbanden) de Zuiderbosacademie verder doorontwikkeld. Onze aanpak 'veilig werken' hebben we omgezet naar een cursusaanbod voor de regio. Er zijn twee workshops in ontwikkeling namelijk omgaan met perfectionisme en traumasensitief onderwijs en we hebben onze hbo-master gecertificeerde opleiding doorontwikkeld zodat het niet langer alleen in teamverband maar ook individueel afgenomen kan worden. Vanuit de Zuiderbosacademie is een visie op leren ontwikkeld en uitgewerkt in 12 processtenen. Alle opleidingen, cursussen en workshops moeten voldoen aan de 12 processtenen van Zuiderbos.

Trajectbegeleiding
Binnen de trajectbegeleiding begeleiden we het regulier onderwijs met als doel het voorkomen van schooluitval en het creëren van een passender onderwijsaanbod waardoor uitstroom naar Zuiderbos of ander speciaal onderwijs vermeden kan worden. Trajectbegeleiders worden ingezet in de OZAPP-trajecten, voor consulatie en voor kennisdeling en professionalisering als een school daar in het kader van het OZAPP-arrangement of de consultatie om vraagt. Dit schooljaar is het aantal OZAPP-trajecten op alle locaties gegroeid.

Zuiderbos vind het belangrijk om te kijken wat mogelijk is voordat een leerling op Zuiderbos geplaatst kan worden. Ook dit schooljaar werken we samen met tal van instellingen, scholen en samenwerkingsverbanden om mee vorm te geven aan passend onderwijs. Zo ontwikkelden we onder andere de trajectklas in Veldhoven, werken we samen met het ROC en de JOB-factory in Helmond, ontwikkelden we een individuele leerroute met buro30 en school in school concept in Vught. In december 2022 hebben we een aanvraag gedaan voor de experimenteerregeling OZA. Deze is inmiddels toegekend.

Goed Onderwijs betekent dat je ook samen met partners moet kijken naar nieuwe arrangementen. Onze leerlingen hebben het recht om zo volledig mogelijk in ontwikkeling te komen. We zoeken dan ook met het regulier onderwijs en met de samenwerkingsverbanden naar mogelijkheden voor passend onderwijs in een inclusieve setting.

We hebben voor de toekomst de doelstelling dat het aantal leerlingen op Zuiderbos zal verminderen en de ambulante trajecten en deskundigheidsbevordering vanuit Zuiderbos zal toenemen. Tot heden zien we nog geen effect van onze inspanningen als het de leerlingaantallen betreft.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

2.8 LEERLINGENAANTALLEN

Leerlingenaantallen
Van grote invloed op de stabiliteit van Zuiderbos is de ontwikkeling van de leerlingenaantallen. Fluctuaties in deze aantallen zullen zowel financieel, formatief als organisatorisch consequenties hebben. Goed zicht hebben op de ontwikkeling van de aantallen is cruciaal bij het inrichten van een duurzame organisatie. Elk jaar wordt naar de ontwikkeling van de cijfers gekeken en de prognoses aangepast. Risico's ten aanzien van de cijfers worden opgenomen in de risicoanalyse.

Stichting Zuiderbos	1 feb 2019	1 okt 2019	1 feb 2020	1 okt 2020	1 feb 2021	1 okt 2021	1 feb 2022	1 okt 2022
Zuiderbos Vught	382	364	391	351	385	370	395	340
Zuiderbos Veldhoven	79	72	81	75	83	70	73	50
Zuiderbos Helmond	72	79	92	71	83	66	82	82
Totaal	**533**	**515**	**564**	**497**	**551**	**506**	**550**	**472**

De leerlingenaantallen vormen de basis van de inzet van de fte. Op basis van bovenstaande cijfers houden we bij het prognosticeren rekening met een stabilisering van het leerlingaantal. De groei van het aantal leerlingen zou ervoor kunnen pleiten binnen de prognose een stijging van leerlingengroei door te voeren. Echter ontwikkelingen als passend onderwijs en inclusie maken dat we niet goed kunnen inschatten hoe de leerlingaantallen zich zal ontwikkelen.

2.9 ONDERWIJSACHTERSTANDEN

Zuiderbos heeft 39 leerlingen die binnen de cumi-regeling vallen. De middelen worden gealloceerd naar de scholen waar de leerlingen geplaats zijn. In het OPP wordt rekening gehouden met interventies die passen bij de doelgroep. Hierbij is er aandacht voor de specifieke omgevingskenmerken en culturele achtergronden. Het bepalen van de interventies wordt altijd afgestemd in de samenwerking met onze zorgpartners. Het maakt onderdeel uit van de integrale aanpak.

2.10 EEN KLACHT

Natuurlijk doen we ons best om zo'n goed mogelijk onderwijs te verzorgen. Het kan voorkomen dat ouders of leerlingen ontevreden zijn over wat er gebeurt op school. We gaan dan met elkaar in gesprek. Eerst met de leerkracht en later eventueel met de directeur of het bestuur. Als dat niet tot een oplossing leidt dan kan de formele weg naar de klachtencommissie genomen worden. Zuiderbos heeft zich aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie van de GCBO. De klachtenprocedure staat vermeld in de schoolgids. Daarnaast is er een regeling Preventie Seksuele Intimidatie opgesteld. Dit document ligt op school ter inzage. Er zijn in 2022 geen officiële klachten bij directie, bestuur of via landelijke instanties ingediend.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

3.

DE BESTE MENSEN

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Wij vragen elke dag opnieuw veel van onze medewerkers en vinden dan ook dat we een goed en zorgvuldig personeelsbeleid moeten hebben. Op Zuiderbos is het belangrijk dat medewer¬kers optimaal kunnen presteren. Om dit te kunnen bereiken volgen we onze medewerkers in hun loopbaan op Zuiderbos. Van startende medewerker tot het pensioen, we zijn altijd op zoek naar de best passende aanpak om hun loopbaan te optimaliseren. Een aanpak die de persoon¬lijke ontwikkeling stimuleert, het welzijn vooropstelt en de organisatiedoelen verrijkt. Wij proberen te voorkomen dat medewerkers voortijdig uitstromen. In deze balans kunnen medewerkers en Zuiderbos excelleren.

In 2022 is er ter voorbereiding op het nieuwe koersplan 2023 2026 met alle medewerkers gesproken over het DNA van de medewerkers van Zuiderbos. Wat vinden we met elkaar nood-zakelijk maar ook belangrijk voor onze medewerkers zodat we onze kwaliteit kunnen borgen en ambities kunnen bereiken. Samen hebben we het DNA van de medewerkers van Zuiderbos opnieuw bepaald.

3.1 DNA VAN DE ZUIDERBOSMEDEWERKER

De kwaliteit van Zuiderbos is gelijk aan de kwaliteit van onze mensen. Zij kennen onze doel-groep, hun achtergrond en weten wat zij nodig hebben. Als ze het even niet weten dan gaan ze op zoek en vinden ze een oplossing, altijd passend bij ‘ik mag ik en jij mag jij’ zijn.

De professionele leergemeenschap zetten we in om onze ambities te bereiken. Een omgeving waarin iedereen mag en kan onderzoeken, een omgeving waarin medewerkers leergierig mogen zijn. Medewerkers van Zuiderbos hebben het lef om buiten de kaders te denken en niet klakkeloos alle regels te volgen. Dat maakt ze ondernemend en flexibel in denken en doen. Ze laten zien dat ze meesters zijn in hun vak. Alle medewerkers werken samen, allen vanuit hun eigen rol en vanuit het eigen eigenaarschap. Samen ontwikkelen we de praktijk op en met Zuiderbos, waarbij iedereen verantwoordelijk is voor het eigen leren en het leren van collega’s. Samen leren is een belangrijk uitgangspunt. Dit doen we met interne en externe netwerken waarbij we afstemming zoeken over wat er in het netwerk ontwikkeld wordt en wat de organi-satie nodig heeft. We noemen dit het DNA van onze mensen.

Een DNA waarbij ‘ik heb klasse’, ‘ik werk samen’, ‘ik ga op zoek’ en ‘ik ben eigenaar’ in de genen zit.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

3.2 STRATEGISCH PERSONEELSBELEID

De ontwikkeling van medewerkers gaat gepaard met goed en passend werkgeverschap met een sterk en sociaal personeelsbeleid en veel aandacht voor professionalisering en eigenaarschap. Het strategisch personeelsbeleid draagt bij aan het bereiken van de strategische ambities. Zuiderbos kent sinds eind 2021 een werkgroep HR waarin medewerkers vertegenwoordigd zijn. De werkgroep HR heeft de opdracht de ambities uit het koersplan mee vorm te geven, en het personeelsbeleid te monitoren en te evalueren. Het strategisch personeelsbeleid is onder steunend aan het welzijn van onze mensen en aan het realiseren van de ambities van de stichting. Komende jaren zal de focus liggen op het werven en behouden van bekwaam en duurzaam inzetbaar personeel dat aan de uitgangspunten van ons DNA voldoet. Daarbij hebben we aandacht voor diversiteit op de werkvloer. Goed werkgeverschap speelt daarbij een belangrijke rol.

3.3 SCHOLING/PROFESSIONALISERING

Om de doelen van Zuiderbos te bereiken hebben we de beste mensen nodig. We investeren graag in onze mensen. Naast een personeelsbeleid waarin maatwerk altijd mogelijk is, hebben we veel aandacht voor de deskundigheidsbevordering van onze medewerkers. We investeren in de individuele ontwikkeling en in de gezamenlijke ontwikkeling.

Veel van onze medewerkers bezoeken congressen en studiedagen. Door Corona zijn veel van deze vormen van deskundigheidsbevordering in 2021 niet door gegaan.

(Interne) opleiding	Aantal medewerkers
Opleiding Wiskunde 2e graads	1
Opleiding Docent Omgangskunde	2
Opleiding leraar zij-instroom	6
Opleiding Master Nederlands	1
Opleiding leraarondersteuner	4
Opleiding Omgangskunde	1
Opleiding Natuurkunde	1
Opleiding Master educational needs	1
Opleiding Pedagogiek	2
Arrangeren door classificeren Zuiderbosacademie	42
Masterclass verandermanagement	1
Veilig werken	alle medewerkers so en vso
Motiverende gespreksvoering	diverse medewerkers
Rots & Water trainingen	13
Training executieve functies	1
Certified Professional Coach	1
Overige nascholing	16

- Er zijn 6 studiedagen voor deskundigheidsbevordering voor alle leerkrachten.
- Voor nieuwe medewerkers is er een introductieprogramma ‘nieuwe medewerkers’.
- 4 medewerkers maakten gebruik van een lerarenbeurs.
- Onze directeuren staan geregistreerd in het schoolleidersregister en voldoen aan de kwaliteitseisen die aan hun functie gesteld wordt.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Het vraagt om effectief leiderschap om de verschillende talenten te mobiliseren om de ambities te bereiken. Daarnaast gaat het niet langer om het denken in organisaties, maar in samen organiseren. Daarin spelen onze leidinggevenden een cruciale rol.

Leiderschap op Zuiderbos gaat om vertrouwen geven, mensen verbinden, het creëren van een kwaliteitscultuur en sturen vanuit ambities. Authentieke leiders die inspireren en af en toe een beetje ongehoorzaam zijn.

De middelen die Zuiderbos in 2022 heeft ontvangen voor de professionalisering en begeleiding van schoolleiders is ingezet voor de volgende opleidingen:
- 1 directeur de opleiding gecertificeerde coach
- 1 directeur opleiding MBA

De middelen die Zuiderbos in 2022 heeft ontvangen voor de professionalisering en begeleiding van starters worden ingezet door alle nieuwe medewerkers uit te roosteren van taakuren. Het bedrag dat Zuiderbos heeft ontvangen voor 2022 is € 47.131,49.

3.4 WERKDRUK

In 2022 heeft Zuiderbos een bedrag van € 258.628,37 ontvangen.
Dit bedrag is na instemming van de PMR in 2022 ingezet om op de locatie Vught alle leerkrachten 2 à 3 uur per week extra uit te roosteren en voor omscholing van onderwijsassistent naar leraarondersteuner. Op de locatie Veldhoven en Helmond zijn de gelden ingezet aan bewegingsonderwijs. Alle kinderen krijgen bewegingsonderwijs. Deze lessen worden in Veldhoven en Helmond verzorgd door een sportdocent. De eigen docenten van de klas zijn op het moment van de sportles uitgeroosterd en kunnen eigen werkzaamheden verrichten.

De kosten voor bovenstaande maatregelen bedroegen ongeveer € 297.000,00. Het ontvangen budget voor de inzet van de werkdrukmiddelen is dus niet helemaal toereikend. Ieder jaar wordt de maatregel geëvalueerd met de (P)MR.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

4.

DUURZAME ORGANISATIE

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Een duurzame organisatie is toegerust om mee te gaan in de komende ontwikkelingen. De organisatie moet mee kunnen bewegen op de ontwikkeling van het onderwijs. Daarbij hoort onder andere een doelmatige besteding van de middelen met een toekomstbestendig financieel meerjarenperspectief, een duurzaam personeelsbeleid, ondersteunende diensten die ten dienste staan van het onderwijs en aandacht voor ICT en technologische ontwikkelingen. In 2022 is de verkenning voortgezet om zowel de ecologische duurzaamheid, sociale duurzaamheid meer in de in de kwaliteitszorg op te nemen. Dit is verder uitgewerkt in ons nieuwe koersplan 2023-2026.

4.1 HUISVESTING

Het bestuur is verantwoordelijk voor een goede facilitering van de onderwijsbehoefte in de vorm van een degelijke onderwijshuisvesting. De organisatie van het onderwijsproces vraagt om een passende huisvesting. Voor het realiseren van een goede onderwijshuisvesting is Zuiderbos voor een groot deel afhankelijk van de gemeente. We kennen op alle drie de locaties huisvestingsproblemen. We proberen de oplossingen zo flexibel mogelijk in te richten met het oog op de ontwikkeling van passend onderwijs en meer inclusief onderwijs.

Locatie Vught
De constante groei van Zuiderbos in de afgelopen jaren heeft ervoor gezorgd dat de huisvesting van de locatie Vught alle jaren niet meer passend is. In 2021 is nieuwbouw door de gemeente een krediet afgegeven voor nieuwbouw. Op 1 december 2022 ging de schop de grond in. We hopen dat we in het voorjaar van 2024 een mooi nieuw gebouw hebben.

Locatie Helmond
Het aantal leerlingen is de afgelopen jaren structureel gegroeid. De huisvesting van Helmond is ingericht voor minder leerlingen dan er dagelijks aanwezig zijn. De inrichting van het pand maakt het lastig om hedendaags, leuk en uitdagend onderwijs te verzorgen. Zuiderbos Helmond is afgelopen twee jaar in samenspraak met de gemeente Helmond op zoek geweest naar andere huisvesting. In 2022 is dat gerealiseerd en begin januari 2023 is Zuiderbos Helmond ingetrokken in een mooi passend opgeknapt schoolgebouw in de wijk Rijpelberg. De tijdelijke huisvesting is voor een periode van 5 jaar. In deze 5 jaar wordt samen met onze zorgpartner Herlaarhof en de gemeente Helmond een lange termijn visie op huisvesting uitgewerkt.

Locatie Veldhoven
In Veldhoven is samen met de gemeente en de samenwerkingsverbanden een start gemaakt met de verkenning van de langetermijnvisie op huisvesting. In 2023 zal duidelijk worden hoe en waar Zuiderbos Veldhoven op termijn gehuisvest wordt.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

4.2 RISICOMANAGEMENT

Op Zuiderbos besteden we jaarlijks aandacht aan het identificeren en kwantificeren van risico's. Bij de risico's kijken we goed naar de mogelijke maatregelen en de haalbaarheid daarvan. Het structureel managen van risico's draagt bij aan een duurzame organisatie. Dus ook in 2022 is de risicoanalyse geanalyseerd, bijgesteld en aangevuld voor 2023.

De basis voor het risicomanagement binnen Zuiderbos is de risicoanalyse die 1 keer per jaar opnieuw opgesteld en vastgesteld wordt door de raad van toezicht. In de risicoanalyse worden de risico's beschreven een risicoprofiel toegekend en waar mogelijk financieel vertaald. De risico's van Zuiderbos zijn bepaald en voor elk risico is een inschatting gemaakt van de impact en de waarschijnlijkheid dat deze zich zullen voordoen. Vervolgens is beschreven welke beheersmaatregelen genomen zijn of worden genomen om de risico's te beperken. Daarnaast beschrijven we de omvang van het financiële risico en waaruit de dekking van deze risico's zullen plaatsvinden (verschillende reserves).

De risicoanalyse wordt op verschillende momenten in het jaar onder de aandacht gebracht. Bij de vaststelling van de begroting wordt deze analyse opgenomen. Alsook bij het vaststellen van de jaarrekening.

De risico's blijven het hele jaar door in beeld. Tijdens onze maandelijkse formatie- en exploitatiegesprekken wordt de voortgang van de cijfers besproken. De afwijkingen worden doorgenomen en van de eventuele gevolgen wordt een inschatting gemaakt (en naar gehandeld indien nodig). Een formelere vastlegging hiervan vindt plaats in de Tertaalrapportage. Maar ook in ons dagelijks handelen met alles wat op ons pad komt, zijn we ons bewust van eventuele gevolgen en diens risico's.

De financiële risico's worden vastgelegd en aangeven waar dekking van de eventuele conse quenties uit kan plaatsvinden.

Dat leidt tot een 'herschikking' van het eigen vermogen. Daarbij zijn er vier opties;
1. Dekken uit de algemene reserve
2. Dekken uit de te vormen risicoreserve
3. Dekken uit de specifieke (deels) nog te vormen bestemmingsreserve
4. Inrekenen in de (meerjaren)begroting of vormen van een voorziening

Vanzelfsprekend zijn de uitgangspunten die de overheid hanteert bij haar financieel toezicht verwerkt.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Risico	Beheersmaatregel	Financieel	Bestemming-, risicoreserve, voorziening of exploitatie
Onderwijs			
1. Toenemende verdichtingsproblematiek. **Risico: extra kosten.** De draagkracht van de reguliere scholen is aan het toenemen. Scholen doen er alles aan de leerling regulier op te vangen. We zien nog steeds dat leerlingen later doorverwezen worden naar Zuiderbos. Daarbij zien we grotere en meervoudige problematiek. De arbeidsintensiviteit binnen Zuiderbos is toegenomen en neemt nog steeds toe door deze toenemende verdichtingsproblematiek en doordat er nieuwe leerlingstromen aangeboord worden door het inzetten van het leerecht. De leraar-leerling-ratio en categoriebekostiging is onveranderd. De bekostiging van het onderwijs en zorg aan deze complexe doelgroep en de wettelijke kaders zijn nog onvoldoende geregeld. .	Inzet op preventieve arrangementen en OZA-arrangementen. Aanpassen van klasgrootte en klassamenstelling om kwaliteit te waarborgen. Bij specifieke arrangementen voor nieuwe doelgroepen wordt het samenwerkingsverband gevraagd om een andere categoriebekostiging. Zuiderbos participeert in twee aanvragen voor de experimeteerwet OZA. Zuiderbos ontwikkeling aanbod en methodieken die aansluiten bij de complexe vraagstukken.	Ja, de kosten lopen op als er extra inzet gevraagd wordt voor de opvang van leerlingen met zware problematiek die niet in de klas kunnen functioneren of extra begeleiding vraagt waarbij de categorie 1 bekostiging niet toereikend is. Voor de extra kosten voor de ontwikkeling van deze arrangementen kan een investeringsvraag bij het bestuur neergelegd worden. In 2021 wordt voor deze investering van 1 fte voor 2 jaar een bestemmingsreserve ingericht. Een afgebakend deel van het vermogen kan ingezet worden voor de ontwikkeling van deze arrangementen. Na een groeiperiode van maximaal 2 jaar dienen structurele extra kosten uit de exploitatie gedekt te worden door middel van een structurele bekostiging. In 2021 is een bestemmingsreserve voor dit risico ingericht. Door de Coronapandemie is de ontwikkeling onvoldoende in gang gezet en wordt daarmee voor 2 jaar verlengd.	Ja, bestemmingsreserve 2023 voor 1 fte á € 85.000.
2. Integraal werken **Risico: onvoldoende afstemming met gemeente** Het netwerk van Zuiderbos is binnen het onderwijs voldoende geborgd. Het netwerk met de gemeente is echter onvoldoende. Willen we het continuum van Zuiderbos integraal blijven aanbieden dan is het noodzakelijk dat de gemeentes de meerwaarde van dit aanbod inzien en bekostiging hiervan regelt. De gescheiden wereld van de bekostiging van onderwijs en zorg is een risico voor de integrale trajecten.	Afstemming met zorgpartners en gemeente over de meerwaarde van integraal aanbod in de regio. Gemeente partner maken bij (door)ontwikkeling van arrangementen.	Ja, als dit betekent dat arrangementen geen doorgang kunnen vinden door onvoldoende bekostiging van de noodzakelijke zorg.	Nee, ontwikkelingen volgen.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Risico	Beheersmaatregel	Financieel	Bestemming-, risicoreserve, voorziening of exploitatie
Onderwijs			
3. Samenwerking met stakeholders en strategische partners **Risico: afname leerlingaantal, niet voldoen aan maatschappelijk opdrach**t Bij ontbreken van bedoelde samenwerkingen komt de realisatie van onze doelstellingen en de positie van Zuiderbos in het geding. Onze residentiële erkenning kan dan tevens verloren gaan.	Zorgdragen voor goede strategische afstemming met zorgpartners en samenwerkingsverband.	Nee, meenemen in de strategische beleidsvorming	Nee
4.Innovatief vermogen technologische ontwikkelingen **Risico: onvoldoende aansluiting bij beleefwereld van leerlingen** Het innovatief vermogen draagt in hoge mate bij aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. Innovatie vraagt investeringen die op enig moment moeten worden terugverdiend.	Zuiderbos heeft van nature een sterk innovatief vermogen. Het innovatieve vermogen is minder gericht op technologische ontwikkelingen in relatie met didactiek en pedagogiek. Dit is wel van belang voor de toekomst van onze leerlingen.	In 2022 is de bestemmingsreserve van € 100.000 uitgegeven aan de basis op orde in de vorm van laptops voor leerlingen en touchscreens in alle klassen. Het werken met softwarepakketten i.p.v. methodes stimuleert het digitale leren van onze leerlingen. We zien een voortschrijdend inzicht in het belang van technologische ontwikkelingen maar deze zijn nog niet kwalificeerbaar. Om deze reden wordt voor 2023 geen nieuwe bestemmingsreserve ingericht maar blijft het wel als risico benoemd.	Nee, ontwikkelingen volgen.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Risico	Beheersmaatregel	Financieel	Bestemming-, risico voorziening of exploitatie
Personeel			
1.Deskundige medewerkers. **Risico: onvoldoende deskundig personeel / afname van kwaliteit van het onderwijs.** Werken op Zuiderbos vraagt om een bepaald DNA en een hoge mate van deskundigheid, zowel didactisch als pedagogisch. De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt vragen om innovatieve en creatieve maatregelen om de personeelsbezetting op kracht te houden. We zien de juridische kosten stijgen omdat de kwaliteit van het aanbod minder wordt.	Zorgdragen voor goede opvallende werving van personeel vanuit de uitgangspunten van het HR-beleid. Sturen op een goede uitdagende werkomgeving met veel professionaliseringsmogelijkheden, goede werk-leeromgeving en passende arbeidsvoorwaarden. Extra investeringen op scholing van medewerkers, beleid nieuwe medewerkers en binden en boeien.	Ja, in de begroting opnemen van extra investering in deskundigheidsbevordering, naast de inzet van de verplichte CAO-scholingsgelden. Optimale inzet van WKR voor arbeidsvoorwaarde zoals fietsplan.	Nee, afdekken in jaarlijkse exploitatie.
2.Te kort aan personeel **Risico: extra kosten** Door ontwikkelingen op de arbeidsmarkt wordt het steeds lastiger de formatieplanning en vervangingsvacatures te vullen en moeten we, ondanks de landelijke afspraken, gebruik maken van dure inhuur van derden. Door het tekort aan personeel zijn we genoodzaakt om anders te gaan organiseren en nieuwe functies te onderzoeken. Het is bij personeelstekorten een uitdaging de onderwijskwaliteit op orde te houden en de veiligheid van onze leerlingen te borgen. Daarnaast kent het risico dat we niet in staat zijn te voldoen aan de vragen van de regio ten aanzien van de inzet 'Met Zuiderbos'. Dit brengt het bestaansrecht van vooral de kleinere locaties in gevaar.	Met de directeuren is afgesproken dat zij boven-formatief mogen aannemen als de kandidaat voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen. Onderzoeken van de mogelijkheid tot inzetten van gedragscoaches ondersteunend aan de leerkracht. Extra inzet op 'Met Zuiderbos' organiseren en kijken naar mogelijkheden van versneld opleiden.	Ja, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt slagen we er soms in om extra personeel aan te nemen. De extra kosten zullen we dekken uit een te vormen bestemmingsreserve. We gaan uit van de kosten van 2 fte voor 2 jaar. De extra kosten worden geschat op € 85.000 per fte per jaar. Hiervoor wordt een bestemmingsreserve ingericht van € € 340.000.	Ja, inrichten bestemmingsreserve ten aanzien van de tekorten van € 340.000 waarvan € 170.000 in 2023 en € 170.000 in 2024.
3.Vervangingsfonds **Risico: het verzuimpercentage neemt toe** De kosten voor vervanging passen niet binnen vergoeding van het vervangingsfonds. **Risico: het vervangingsfonds wordt opgeheven** De kosten van vervangers worden niet langer vergoed.	Zuiderbos krijgt vooralsnog meer terug van het vervangingsfonds dan dat er aan premie betaald wordt. Bij opheffing van het vervangingsfonds of te hoge vervangingskosten overgaan tot eigen risicodragersschap en elders herverzekeren.	Nee, nog declarabel bij vervangingsfonds en te dekken uit budget begroting	Nee, afdekken in jaarlijkse exploitatie

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Risico	Beheersmaatregel	Financieel	Bestemming-, risicoreserve, voorziening of exploitatie
Organisatie			
1. Minder middelen voor het speciaal onderwijs bij de samenwerkingsverbanden. **Risico: doorlopende uitgave op personele kosten.** Door de ontwikkelingen in de samenwerkingsverbanden en een andere verdeling van de gelden zijn er minder middelen beschikbaar bij de samenwerkingsverbanden. Bij samenwerkingsverbanden met een scholenmodel zijn de middelen gealloceerd naar de scholen of schoolbesturen. Deze middelen worden steeds meer intern op de scholen ingezet. Inkoop van expertise van Zuiderbos kan hierbij in de knel komen. De huidige contracten liggen onder de kostprijs. SWV 'en hebben moeite met bewegen naar een hogere kostprijs.	Directeuren hebben de opdracht veel extern te participeren, Zuiderbos onder de aandacht te brengen en te sturen op de uniciteit van de producten van Zuiderbos. Marketing is meer een aandachtsgebied. Voor de Zuiderbosacademie is een ondernemingsplan opgesteld en zijn de doelen voor de komende 4 jaar bepaald. Voor het dienstenaanbod zoals OZAPP wordt gekeken naar mogelijke inbedding in de Zuiderbosacademie. Ambitie is ontwikkelen tot regionaal kenniscentrum. Het ambulante aanbod van Zuiderbos wordt versterkt en er wordt gestuurd op een hoger aandeel ambulant binnen de stichting.	Ja, inhoudelijk ligt er een vraag om expertise en doorontwikkeling tot kenniscentrum maar de financiële dekking is niet rond. Bij minder beschikbare middelen voor het SO vanuit de samenwerkingsverbanden en geen mogelijkheid tot structurele contracten bij de scholen, kan een overschot van fte ontstaan die niet herplaatsbaar zijn. Hierom wordt een risico-reserve ingericht.	Ja, een risicoreserve vormen voor eventueel noodzakelijke afbouw van personeel. Ingeschat wordt 4 fte overschot en rest herplaatsbaar binnen de stichting. Risicoreserve 4 x € 85.000 = € 340.000.
2. Vangnetbepaling **Risico: afname van inkomsten** In de nieuwe bekostigingssystematiek valt de teldatum op 1 februari. Groei na 1 februari wordt bepaald via de systematiek van de vangnetbepaling. Een analyse laat zien dat we binnen die bepaling geen groei hebben. Tot heden hadden we aparte afspraken met SWV voor financiële compensatie van de groei na 1 februari. Deze afspraken komen met de vangnetbepaling te vervallen.	Ontwikkelingen volgen en met SWV in gesprek over negatieve effecten van vangnetbepaling. Relaties met partijen waarvan wij leerlingen opvangen goed onderhouden en sturen op na 1 februari: geld volg het kind.	Ja, algemeen risico, te dekken uit de algemene reserve.	Nee, geen noodzaak om nu een risicoreserve te vormen.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Risico	Beheersmaatregel	Financieel	Bestemming-, risico voorziening of exploitatie
Organisatie			
3. Nieuwe bekostigingssystematiek **Risico: Minder formatieruimte** Met de nieuwe bekostigingssystematiek is de GGL uit de berekening van de bekostiging verdwenen. De bekostiging is nu gebaseerd op een (landelijk) gemiddelde inschaling van het personeelsbestand. Door doorgroei in loonschalen kan de omvang van de formatie onder druk komen te staan doordat de gemiddelde inschaling bij Zuiderbos hoger is dan waarmee in de bekostiging rekening is gehouden en dus de loonkosten oplopen. De bekostiging geeft dan minder ruimte voor formatieve inzet. Het risico is daarmee dat formatie ruimte minder wordt.	Goed sturen op formatie. Opnemen in bestuursformatieplan. Vanuit de huidige bekostiging en formatie zal gegroeid moeten worden naar een formatieve ruimte die past bij de bekostiging (en overige inkomsten). Daarvoor zal een overgangsperiode nodig zijn die gebaseerd is op een formatieve afbouw.	Ja, inrichten bestemmingsreserve in 2023: € 40.000 in 2024: € 65.000 in 2025: € 95.000 en in 2026: € 150.000.	Ja, bestemmingsreserve € € 350.000.
4.Politieke ontwikkelingen **Risico: onvoldoende afdekking kosten** Landelijke politiek is onvoorspelbaar. Plotselinge veranderingen / aanpassingen van bekostiging maar ook van de lasten door tussentijds afgesloten convenanten en CAO kunnen ervoor zorgen dat de baten niet in de pas lopen met onze kostenontwikkeling en dat bij het opmaken van de begroting en meerjarenbegroting sprake is van onduidelijkheid over verwachten baten en lasten.	We volgen de ontwikkelingen en onderzoeken de voor ons relevante wijzigingen op (financiële) consequenties.	Ja, algemeen risico te dekken uit de algemene reserve.	Nee
5. Continuiteit Veldhoven **Risico: bestaansrecht** De continuiteit van de locatie Veldhoven blijft aandacht vragen. De leerlingenaantallen zijn niet stabiel en in 2022 ver onder het aantal dat nodig is om de locatie kwalitatief te laten draaien. De formatie is niet op sterkte door de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en in de regio is sprake van grote concurrentie. Veldhoven is onvoldoende geborgd in de samenwerkingsverbanden.	Onderhouden nauwe contacten met SWV, zorginstellingen, gemeenten en andere stakeholders. Inzet van teamleiders zodat directeur veel buiten kan participeren. Strategische verkenning met alle stakeholders ten aanzien van huisvesting en onderscheidend vermogen in regio's. De verhouding leerlingen op Zuiderbos en ambulant aanbod moet gaan verschuiven waarbij het totaalaanbod moet toenemen. Innovatieve projecten t.b.v. continueren worden gestimuleerd. Extra inzet op ontwikkeling ambulante begeleiding.	Voor de fluctuering van het leerlingenaantal wordt 2 jaar 1 fte extra ingezet.	Ja, vormen bestemmingsreserve van 1 x € 85.000 in 2023 en 1 x € 85.000,- in 2024 (totaal € 170.000,-).

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Risico	Beheersmaatregel	Financieel	Bestemming-, risicoreserve, voorziening of exploitatie
Organisatie			
6.Nieuwbouw Vught **Risico: extra kosten** De verwachting is dat de nieuwbouw in Vught in 2024 wordt opgeleverd. Aandacht vraagt de budgetbewaking en procesbewaking ten aanzien van de inrichting van de nieuwbouw Vught. Interne processen moeten worden nageleefd en er moet rechtmatig aanbesteed worden. Er bestaan risico's ten aanzien van de kwaliteit van de inrichting en risico's ten aanzien van de kosten van de inrichting naar aanleiding van de hoge inflatie. Gemeente heeft toegezegd de extra kosten voor de bouw naar aanleiding van de marktwerking na uitspraak arbitrage te gebruiken voor extra kredietaanvraag.	Vinger aan de pols houden bij de planontwikkeling, adequate budgetberekening, procedurele afspraken maken over budgetbeheer en zorgdragen voor een adequate financiële registratie met tijdige informatievoorziening aan betrokkenen. Vooraf spelregels, budget bepalen en vastleggen. Er komt een periodieke monitoring (in projectgroep en exploitatiegesprekken) en er wordt een periodieke rapportage gevraagd aan de projectgroep ten behoeve van budgetbewaking. In het proces van arbitrage wordt door Zuiderbos en gemeente gezamenlijk opgetrokken.	Nee, kosten STIKO worden binnen het voorschotbedrag van de gemeente geboekt. Kosten die voor rekening van Zuiderbos komen, worden ten laste van de exploitatie gebracht. Budget voor de inrichtingsbegroting wordt bepaald aan de hand van het bestedingsplan en kengetallen solvabiliteit en liquiditeit.	Nee

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Dekken uit de algemene reserve
De algemene reserve dient ter dekking van onverwachte gevolgen waarvan de financiële consequenties niet berekend kunnen worden of wanneer andere reserves ontoereikend zijn.
De Inspectie van het Onderwijs hanteert in haar financieel toezicht een norm voor de solvabiliteit-2 (eigen vermogen + voorzieningen)/balanstotaal) van 30%. Daarbij beschouwen zij de voorzieningen als onderdeel van het eigen vermogen. Als een instelling een lagere solvabiliteit-2 heeft dan 30% is dat een signaal voor de Inspectie om de financiële positie meer te monitoren. Voorgesteld wordt om deze toetsingsnorm als basis te hanteren voor de aan te houden algemene reserve. Het vermogen kan niet aangewend worden als de solvabiliteit-2 onder deze norm daalt (met uitzondering van calamiteiten).

We hebben de omvang van de algemene reserve in de risicoanalyse die in 2022 is opgesteld gerelateerd aan de jaarrekening 2020. Uit de jaarrekening 2020 blijkt dat het balanstotaal € 5.241.515 bedraagt. Daarvan is 30% € 1.572.454. De omvang van het eigen vermogen ultimo 2020 is € 2.751.877. De omvang van de voorzieningen is € 754.952.

De algemene reserve wordt vastgesteld op € 817.000 zijnde het verschil van 30% van het balanstotaal min de voorzieningen.

Het balanstotaal van € 5.241.515 wordt als norm voor de komende jaren aan te houden. Het balanstotaal fluctueert per jaar, maar zal ongeveer gelijk blijven. Hierdoor worden ongewenste fluctuaties van beperkte omvang voorkomen.

Dekken uit de te vormen risicoreserve
Er wordt een risicoreserve gevormd voor specifieke risico's waarbij in de risicoanalyse is vastgesteld dat het verstandig wordt geacht deze middelen achter de hand te houden, voor het geval de genoemde risico's zich manifesteren en er financiële consequenties zijn die niet uit de lopende begroting gedekt kunnen worden.

Om de eventuele effecten van de verevening binnen de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs te ondervangen is een risicoreserve vastgesteld van € 340.000.

Dekken uit te vormen bestemmingsreserve
De bestemmingsreserves worden gevormd ter dekking van specifieke uitgaven. Deze uitgaven worden gedaan om te zorgen dat risico's zich niet (of in mindere mate) zullen voordoen of om kansen te kunnen benutten. De bestemmingsreserves worden vastgesteld op € 945.000.

Inrekenen in de (meerjaren)begroting of vormen van een voorziening
Er zijn geen extra voorzieningen gevormd.

Vrije reserve
Na het inrichten van bovengenoemde reserves resteert nog een saldopost/ vrije reserve van € € 961.262 ultimo 2022.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Het risicomanagement is onderdeel van de planning- en controlcyclus bij Zuiderbos. Interne risicobeheersing- en controlesystemen zijn erop gericht te waarborgen dat de belangrijkste risico's worden geïdentificeerd en dat passende beheersmaatregelen worden getroffen. Binnen de stichting wordt zowel op organisatieniveau als ook op schoolniveau gebruik gemaakt van een plan-do-check-act-cyclus (PDCA-cyclus).

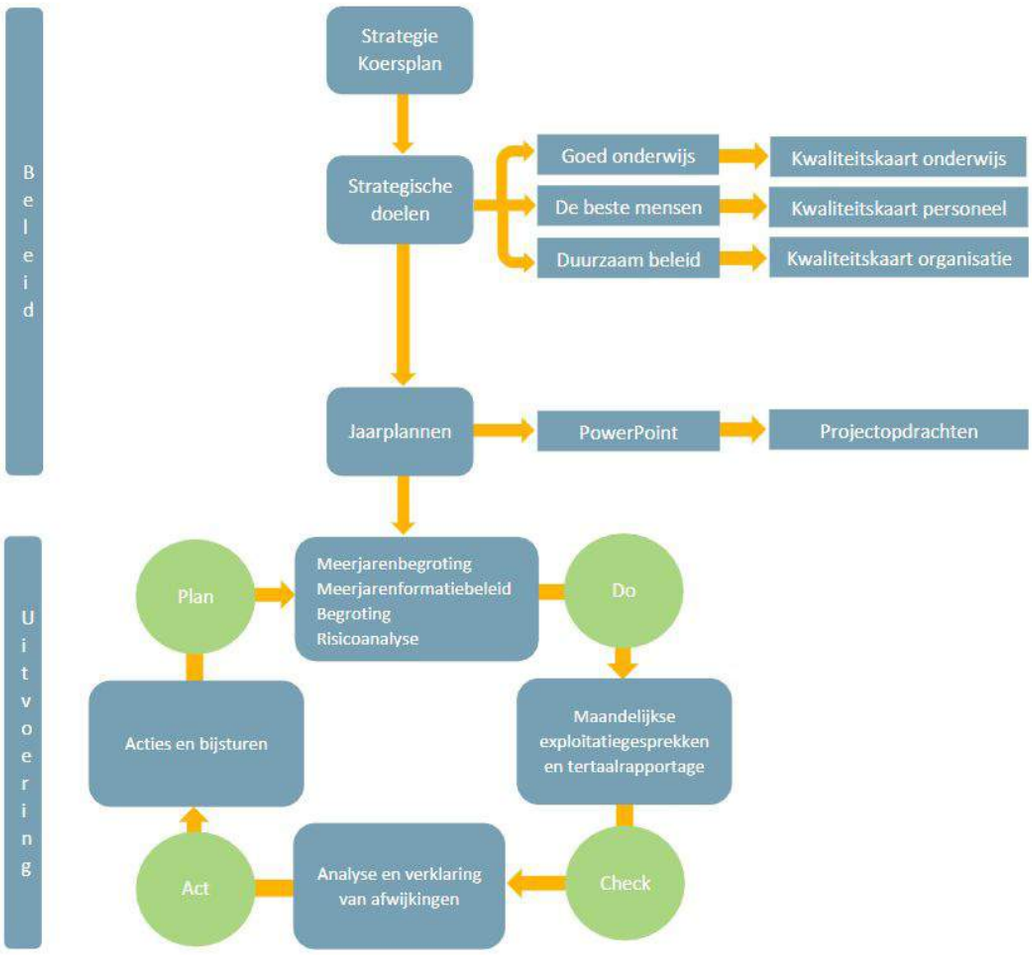

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

5.
FINANCIËN

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

De doelstelling van Zuiderbos is om met de ter beschikking staande financiële middelen het maximale resultaat te behalen. De financiële middelen en de financiële positie zijn ondergeschikt aan het onderwijs, maar beperken wel de mogelijkheden. De financiële continuiteit staat voorop en is ook nodig om in de toekomst de kwaliteit van het onderwijs te garanderen. Om de financiële positie te bewaken zijn er normen vastgesteld voor enkele relevante financiële kengetallen. Dat zijn ook de kengetallen die de inspectie van het onderwijs hanteert bij haar financieel toezicht.

5.1 BELEID

Zuiderbos is een onderwijsinstelling en dan past het dat de beschikbare financiële middelen zo effectief mogelijk beheerd en ingezet worden. Het beleid van de stichting is er op gericht dat het een redelijk eigen vermogen bezit dat noodzakelijk is om de continuiteit te waarborgen en risico's af te dekken. Financieel beleid is geen opzichzelfstaand beleid. Beleidskeuzes welke op andere terreinen worden gemaakt komen samen in de diverse financiële (beleids)stukken. Het operationaliseren van de gemaakte plannen is uitsluitend mogelijk indien er voldoende middelen gegenereerd kunnen worden of voorhanden zijn.

Het beleid voor een kalenderjaar is vertaald in een jaarbegroting. De strategische ontwikkelingen zijn vertaald in een formatiebeleid en een meerjarenbegroting.

Zowel de begroting 2022, als het formatiebeleid en meerjarenbegroting 2023-2027 zijn door de raad van toezicht vastgesteld. In de continuiteitsparagraaf van dit jaarverslag zijn deze opgenomen.

5.2 BEDRIJFSVOERING

Om de gewenste onderwijskwaliteit te handhaven en te verbeteren en ook gezien de vermogenspositie van Zuiderbos en de discussie over mogelijk bovenmatig vermogen, is er voor gekozen te investeren in het onderwijs en daarmee een negatief resultaat te accepteren. De basis van dit negatieve resultaat is een risicoanalyse die ook op de inhoud van het onderwijs gericht is en waarbij ter mitigering van de risico's extra middelen beschikbaar zijn gesteld vanuit het vermogen van Zuiderbos. Hiervoor zijn bestemmingsreserves gevormd.

De begroting 2022 sloot met een negatief resultaat van € 173.107 waarbij vanuit bestemmingsreserves € 225.000 beschikbaar is. De realisatie over 2022 komt uit op € 246.176 positief. Doordat er bestemmingsreserves worden gevormd uit dit resultaat voor € 290.702 wordt een bedrag van € 44.526 aan de vrije reserve onttrokken. Daarnaast heeft, als uitvloeisel uit de geactualiseerde risicoanalyse, een herschikking binnen de bestemmingsreserves plaatsgevonden ten laste van de vrije reserves. Hierdoor is € 320.000 aan bestemmingsreserves toegevoegd.

Ook in 2022 zijn extra middelen beschikbaar gekomen vanuit het Rijk om door de Corona crisis opgelopen leerachterstanden in te halen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en om de beloning van leraren in het VSO meer gelijk te trekken aan het VO. Daarnaast heeft in 2022 harmonisering van de CAO tussen PO en VO plaatsgevonden en indexatie van de loonschalen met 4,75%. Voor deze harmonisering en indexering heeft indexatie van de bekostiging plaatsgevonden die hoger was dan de extra loonkosten 2022. Dat komt overigens deels doordat pensioenverplichtingen over de hogere lonen pas in 2023 komt. Hierdoor wordt de grote afwijking tussen begroting en realisatie in belangrijke mate verklaard.

De maandelijkse gesprekken over de financiën met de locatiedirecteuren dragen er nog steeds aan bij om de financiën te beheersen en snel te kunnen bijsturen indien noodzakelijk, maar deze ontwikkeling konden we niet voorzien en niet voorblijven.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

5.3 SAMENVATTING JAARREKENING 2022

In deze paragraaf is de staat van baten en lasten vanuit de jaarrekening opgenomen. Er wordt verantwoording afgelegd over 2022 waarbij de vastgestelde begroting 2022 en de jaarcijfers 2021 ter vergelijking zijn opgenomen.

5.4 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

De staat van baten en lasten laat zien welke baten en lasten er in dit jaar zijn geweest. De bijgevoegde analyse is voor het grootste deel gericht op de verschillen tussen begroting en realisatie. Daar waar relevant wordt ook een toelichting gegeven op belangrijke verschillen ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Staat van baten en lasten 2022

		2022 EUR		Begroting 2022 EUR		2021 EUR	
3	**Baten**						
3.1	Rijksbijdragen OCW	13.019.502		12.124.477		12.224.335	
3.2	Overige overheidsbijdragen	110.590		128.770		170.077	
3.5	Overige baten	415.250		570.106		467.926	
	Totaal baten		13.545.342		12.823.353		12.862.338
4	**Lasten**						
4.1	Personeelslasten	11.569.403		10.969.435		10.759.999	
4.2	Afschrijvingen	273.683		285.193		231.150	
4.3	Huisvestingslasten	611.391		619.707		581.799	
4.4	Overige lasten	827.745		1.105.525		704.466	
	Totaal lasten		13.282.222		12.979.860		12.277.414
	Saldo baten en lasten		263.120		-156.507		584.924
6	**Financiële baten en lasten**						
6.1	Financiële baten	-13.809		-15.000		-18.343	
6.2	Financiële lasten	3.135		1.600		1.655	
			-16.944		-16.600		-19.998
	Resultaat		**246.176**		**-173.107**		**564.926**
	Resultaat na belastingen		**246.176**		**-173.107**		**564.926**
	Totaal resultaat		**246.176**		**-173.107**		**564.926**

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

5.5 RESULTAAT

Het resultaat over 2022 is € 246.176 positief tegen een begroot negatief resultaat van € 173.107 en een positief resultaat van € 564.926 over 2021.

Het resultaat over 2022 is daarmee fors hoger dan begroot (€ 419.283 beter) en € 318.750 lager dan 2021. Er is voor € 721.989 meer aan baten gerealiseerd dan begroot in 2022 en de kosten zijn met € 302.706 gestegen. Ten opzichte van 2021 was eveneens sprake van hogere baten (€ 683.004) en stegen de kosten met € 1.001.754.

Op verschillende posten zijn de verschillen tussen de realisatie en de begroting groot. In 2022 hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die bij het opmaken van de begroting 2022 niet voorzienbaar waren (extra middelen vanuit het NPO en overige bekostiging). Aan de inkomstenkant is de bekostiging relatief fors toegenomen. Enerzijds voor verhoging van de lonen door harmonisering van de CAO van PO met VO en de indexering en anderzijds vanuit het NPO om opgelopen leerachterstanden in te halen. Bij de kosten stegen met name de loonkosten (indexatie van het bruto loon met 4,75%, harmonisering, verhoging eindejaarsuitkering, extra eindejaarsuitkering OOP, herinvoering bindingstoelage en de betaalde arbeidsmarkttoelage). Bij de overige lasten is de post onvoorzien voor uitgaven vanuit het NPO vrijwel onbenut gebleven, omdat kosten op de juiste grootboekrekeningen zijn geboekt.

Vanaf 2023 is er sprake van een aangepaste bekostigingssystematiek. De invoering van deze systematiek heeft tot gevolg dat er sprake is van een aanpassing van het betaalritme waardoor er in 2022 minder bekostiging is uitgekeerd dan op grond van de oude regeling van toepassing zou zijn. In de begroting 2022 is dit effect als vermogensmutatie verwerkt om daarmee de locaties niet te belaste in te maken keuzes. In de jaarrekening is dit negatieve effect via de staat van baten en lasten afgewikkeld. Het effect bedraagt negatief € 556.000. Op de liquiditeitspositie heeft dit geen invloed, wel op de vermogenspositie, er is geen vordering op het Ministerie van OCW meer opgenomen.

In onderstaande tabel hebben we de verschillen tussen realisatie en begroting in beeld gebracht.

Baten	**Realisatie 2022 t.o.v. begroting 2022**	**Realisatie 2022 t.o.v. realisatie 2021**
Rijksbekostiging	€ 895.025	€ 795.167
Overheidsbijdragen en –subsidies	- € 18.180	- € 59.487
Overige baten	- € 154.856	- € 52.676
Subtotaal	**€ 721.989**	**€ 683.004**
Lasten		
Personeelslasten	€ 599.968	€ 809.404
Afschrijvingslasten	- € 11.509	€ 42.534
Huisvestingslasten	- € 8.316	€ 29.592
Overige lasten	- € 277.780	€ 123.279
Subtotaal	**€ 302.362**	**€ 1.004.808**
Financiële baten en lasten	- € 344	€ 3.054
Totaal	**€ 419.283**	**- € 318.750**

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

In de tabel hieronder is aangegeven welke verschillen een incidenteel dan wel een structureel karakter hebben.

Omschrijving	Bedrag	I / S
Resultaat volgens begroting	**- / - € 173.000**	
Effect invoering vereenvoudiging bekostiging	- / - € 556.000	I
Gecorrigeerd resultaat begroting	**- / - € 729.000**	
Effecten hogere bekostiging	€ 1.032.000	S
Effect extra bekostiging beloning VSO	€ 141.000	I
Nationaal Programma Onderwijs	€ 130.000	I
Meer MI bekostiging	€ 16.000	S
Extra subsidies	€ 33.000	I
Meer groeibekostiging	€ 26.000	I
Meer opbrengsten doorplaatsingen	€ 30.000	I
Meer OZAPP baten	€ 30.000	I
Minder overheidsbijdrage	- / - € 18.000	I
Minder inkomsten Zuiderbosacademie	- / - € 128.000	I
Minder vergoedingen samenwerkingsverband	- / - € 30.000	I
Hogere inkomsten project SO-IL	€ 18.000	I
Hogere loonkosten door cao stijging	- / - € 597.000	S
Afrekening Vervangingsfonds 2021	- / - € 77.000	I
Geen heffing premie Participatiefonds aug-dec 2022	€ 79.000	I
Hogere baten Vervangingsfonds en UWV	€ 114.000	I
Hogere kosten inhuur personeel	- / - € 75.000	I
Hogere scholingskosten	- / - € 17.000	I
Minder uitgaven NPO	€ 153.000	I
Afboeking verplichting RvA inzake licentiekosten	€ 58.000	I
Lagere afschrijvingen	€ 12.000	S
Minder overige lasten	€ 49.000	I
Resultaat volgens jaarrekening	**+ / + € 246.000**	

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

5.6 BATEN

De "Rijksbijdragen OCW" zijn per saldo € 895.000 hoger dan begroot. Als dit gecorrigeerd wordt voor het effect van de invoering van de bekostiging die in de begroting niet via de staat van baten en lasten liep, was de bekostiging zelf € 1.452.000 hoger.
Dit wordt veroorzaakt door een aantal factoren:

- Er is meer reguliere bekostiging ontvangen als gevolg van indexaties door de CAO aanpassingen voor 1.034.000.
- Er is als gevolg van de aangepaste systematiek € 556.000 minder bekostiging ontvangen.

Er is extra bekostiging ontvangen van € 141.000 om de beloning aan VSO leraren met een arbeidsmarkttoelage tijdelijk aan te passen om daarmee beter te kunnen concurreren met het VO.

Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs is € 130.000 meer aan bekostiging ontvangen.
Het overige verschil betreft indexering van bekostiging mede door indexeringen en afrekening over schooljaar 2020-2021 van € 135.000 en indexering van bekostiging 2020-2021 ter dekking van de consequenties van de CAO-aanpassing.

Daarnaast stegen de overige OCW-subsidies met € 33.000 doordat diverse doelsubsidies zijn aangevraagd en verkregen. Hier staan ook extra kosten tegenover.

De van het samenwerkingsverband ontvangen middelen zijn € 26.000 hoger dan begroot. In de begroting 2022 is rekening gehouden met groeibekostiging van € 938.000. Er is uiteindelijk € € 26.000 meer aan groeibekostiging ontvangen dan begroot. In de begroting is een schatting opgenomen, gebaseerd op een verwachte groei van aantal leerlingen. De opbrengsten vanuit OZAPP trajecten was € 30.000 meer dan begroot en er is voor doorplaatsingen € 30.000 meer ontvangen.

De gemeentelijke bijdragen daalde doordat van de gemeente Helmond minder is ontvangen voor de huisvesting vanuit de doordecentralisatie.

De overige baten zijn € 154.000 lager dan begroot. Er waren minder activiteiten bij de Zuiderbosacademie (€ 128.000 minder inkomsten), vanuit andere bijdragen van samenwerkingsverbanden (€ 30.000) minder inkomsten en vanuit Project SO-IL (€ 30.000) zijn er meer inkomsten.

Zuiderbos heeft één brinnummer, maar geeft onderwijs vanuit drie locaties. De bekostiging komt zoveel mogelijk toe aan de locaties. Van de bekostiging wordt 12,3% ingezet voor gezamenlijke activiteiten en beleidsmatige ondersteuning van de locaties en locatie overstijgende werkzaamheden waaronder personele inzet ten dienste van specifieke onderwijstaken. De ondersteuning is verder gericht op ICT en ICT-beheer en administratieve ondersteuning op personele zaken en de financiële administratie alsmede beleidsontwikkeling. Van alle uitgaven wordt ruim 87% aan personeel besteed.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

5.7 LASTEN

De lasten over 2022 zijn € 302.000 hoger dan begroot. Ten opzichte van 2021 stegen de uitgaven met € 1.004.000.

5.8 PERSONELE LASTEN

De totale personele lasten zijn € 600.000 hoger dan begroot. Ten opzichte van 2021 stegen de personeelskosten met € 809.000.

De loonkosten van de in dienst zijnde personeelsleden minus de ontvangen uitkeringen van UWV en Vervangingsfonds zijn € 352.000 hoger dan begroot. Dit is vrijwel volledig het effect van de CAO aanpassingen die in 2022 zijn doorgevoerd, waarbij opgemerkt dat in 2023 hierover pensioenverplichtingen nog verschuldigd zijn. De harmonisatie met VO zorgde voor een herinschaling, de bindingstoelage kwam terug en de eindejaarsuitkering steeg. Daarnaast bedroeg de indexering 4,7% vanaf 1 juli 2022. Deze stijging heeft ook consequenties voor de sociale lasten. Aan het Participatiefonds hoefde over augustus tot en met december 2022 geen premie afgedragen te worden omdat zij voldoende middelen in kas hebben (voordeel € 79.000).

In 2022 waren de kosten voor extern personeel € 75.000 hoger dan begroot en € 95.000 hoger dan over 2021. Vanwege het lerarentekort ontkomen we niet aan inhuur van personeel. De overige personeelslasten zijn € 161.000 hoger dan begroot. De reiskosten woon-werk zijn hoger dan verwacht (met name door uitruil van reiskosten met eindejaarsuitkering). Ook zijn de kosten voor scholing hoger.

Over 2022 konden we veel meer kosten declareren bij het Vervangingsfonds (€ 83.000) en ontvingen we ook € 30.000 meer vergoeding wegens zwangerschapsverlof dan begroot.

Ten opzichte van 2021 speelt met name de CAO aanpassingen een belangrijke rol.

5.9 AFSCHRIJVINGSLASTEN

De afschrijvingslasten zijn € 11.000 hoger dan de begroting. Ten opzichte van 2021 stegen de lasten met € 42.000 doordat diverse investeringen inmiddels afgeschreven zijn. Er wordt afgeschreven vanaf ingebruikname.

Onderstaande investeringen hebben in 2022 plaatsgevonden :

ICT materiaal	€ 203.589
Meubilair	€ 65.914
Bedrijfsinventaris	€ 12.645
Leermiddelen	€ 12.652
Totaal:	**€ 294.800**

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

5.10 HUISVESTINGSLASTEN

De huisvestingslasten zijn € 8.300 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door lagere huurkosten (€ 15.000) voor de locatie Vught, er is minder aan onderhoud uitgevoerd (€ 6.000) maar de schoonmaakkosten waren hoger (€ 5.000). Er is meer aan overige huisvestingslasten uitgegeven dan begroot (€ 17.000 nagekomen afrekening energie lasten van Reinier van Arkel)

Ten opzichte van 2021 stegen de huisvestingskosten met € 30.000.

5.11 OVERIGE LASTEN

Op overige lasten vielen over 2021 € 278.000 lager uit dan begroot. Ten opzichte van 2021 werd € 123.000 meer uitgegeven.

De belangrijkste posten die dit veroorzaken zijn:

- Er werd meer aan advieskosten uitgegeven (ondersteuning afwikkeling subsidies, assessment teamleiders, ondersteuning HRM);
- De kosten voor leerling gerelateerde activiteiten (€ 11.100, excursies, workshops, schoolreis) en examens (€ 23.600) zijn veel lager dan begroot. Hierin zit zeker een corona gerelateerd effect.
- De kosten voor leermiddelen zijn € 58.000 hoger dan de begroting, maar op licenties is sprake van een € 78.000 lagere lasten. In 2022 zijn de licentiekosten die onderwijs gerelateerd zijn als leermiddel geboekt gebleven. Door een goede monitoring zijn de kosten per saldo lager dan begroot.
- De post onvoorzien met name voor NPO gerelateerde uitgaven is onbenut gebleven omdat kosten op de juiste grootboekrekeningen zijn geboekt. Het budget van € 263.000 is maar deels gebruikt.

In algemene zin hebben we veel aandacht gehad voor het afwegen van nut en noodzaak van kosten. Hierdoor hebben we meer grip gekregen op de uitgaven. De maandelijkse gesprekken over de exploitatie met de locatiedirecteuren dragen hier zeker toe bij.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

5.12 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Het resultaat van de financiële baten en lasten is beperkt in absolute zijn, maar negatief doordat er sprake is van negatieve rente op de liquide middelen.

5.13 BALANS

In onderstaande tabel is de balans per 31-12-2022 en 31-12-2021 opgenomen. Waar de exploitatierekening de baten en lasten van een kalenderjaar laat zien, geeft de balans inzicht in de bezittingen, schulden en het eigen vermogen en daarmee in de financiële positie. De balans laat de situatie per 31-12-2022 zien met als vergelijking de stand per 31-12-2021.

Balans per 31-12-2022 na resultaatbestemming

	1 Activa	31-12-2022 EUR		31-12-2021 EUR	
1.1	**Vaste activa**				
1.1.2	Materiële vaste activa	775.805		753.941	
1.3	Financiele vaste activa	103.570		103.570	
	Totaal vaste activa		879.375		857.511
1.2	**Vlottende activa**				
1.2.2.	Vorderingen	1.043.044		833.051	
1.2.4	Liquide middelen	4.385.224		4.259.114	
	Totaal vlottende activa		5.428.268		5.092.165
	Totaal activa		**6.307.643**		**5.949.676**

	2 Passiva	31-12-2022 EUR	31-12-2021 EUR
2.1	**Eigen vermogen**	3.562.979	3.316.803
2.2	**Voorzieningen**	935.710	849.122
2.4	**Kortlopende schulden**	1.808.954	1.783.751
	Totaal passiva	**6.307.643**	**5.949.676**

Vaste activa

In 2022 bedroegen de investeringen € 294.800. Deze zijn volgens het investeringsplan uitgevoerd. Daarnaast zijn onder de investeringen voor € 1.594.000 aan kosten opgenomen die betrekking hebben op de voorbereiding van de nieuwbouw. Van de gemeente hebben we hiervoor € 1.594.000 aan voorschotten ontvangen. De afschrijvingen bedroegen € 274.000. Op de voorinvesteringen gedaan voor de voorbereiding van de vernieuwbouw, is nog niet afgeschreven.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Vorderingen
De vorderingen zijn ten opzichte van 2021 fors afgenomen doordat als gevolg van de aangepaste bekostigingssystematiek en gewijzigd betaalritme, geen vordering meer bestaat op het Ministerie van OCW aan het einde van het jaar. De vordering op het Vervangingsfonds wordt veroorzaakt doordat het Vervangingsfonds eerst declaraties beoordeelt alvorens ze uit te betalen. De toename ten opzichte van 2021 komt doordat we veel meer konden declareren.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn met € 126.000 toegenomen. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar het kasstroom overzicht in de jaarrekening.

Eigen vermogen
In 2022 heeft herschikking van het vermogen plaatsgevonden. Aanleiding is de geactualiseerde risico-analyse waarin risico's zijn benoemd en waarin voorstellen zijn gedaan voor het vormen van een algemene reserve, een risico-reserve en diverse bestemmingsreserves. De algemene reserve dient voor het opvangen van de negatieve effecten van onvoorziene omstandigheden, de risico-reserve dient voor het opvangen van de negatieve gevolgen van voorzienbare risico's en de bestemmingsreserves zijn gevormd voor het opvangen van specifieke uitgaven die niet uit de lopende exploitatie gedekt kunnen worden.
Tot slot resteert een vrije reserve waarvoor nog geen specifieke besteding is.

Vanuit het resultaat hebben er conform begroting onttrekkingen plaatsgevonden aan enkele bestemmingsreserves. Per saldo resteert een positief bedrag dat is toegevoegd aan de vrije reserves. Vanuit de nog niet bestede middelen NPO is een bestemmingsreserve gevormd die de komende jaren zal worden aangewend.

Het verloop van het eigen vermogen over 2022 kan als volgt worden weergegeven:

2.1 Eigen vermogen

		Stand per 1-1-2022	Resultaat	Overige Mutaties	Stand per 31-12-2022
2.1.1.1	Algemene reserve	1.461.926			1.461.926
	Risico reserve	750.000			750.000
	Vrije reserve	654.877	246.176		901.053
	Subtotaal groepsvermogen	2.866.803	246.176	0	3.112.979
2.1.1.2	Bestemmingsreserve publiek				
	Bestemmingsreserve Verdichtingsproblematiek	150.000			150.000
	Bestemmingsreserve Innovatie Technologie	100.000			100.000
	Bestemmingsreserve Tekort aan personeel				0
	Bestemmingsreserve Inzet extern personeel	140.000	0		140.000
	Bestemmingsreserve Continuiteit kleine locaties	60.000	0		60.000
	Bevordering Frictiekosten personeel	0			0
	Bestemmingsreserve NPO	0	0		0
		0			0
	Subtotaal bestemmingsreserves publiek	450.000	0	0	450.000
	Totaal eigen vermogen	3.316.803	246.176	0	3.562.979

Voorzieningen
De voorzieningen zijn per 31 december 2022 € 86.000 hoger in vergelijking met een jaar eerder. Deze verhoging wordt veroorzaakt door een stijging van de voorziening onderhoud met € 72.000 en een toename van de voorziening voor jubileumgratificaties met € 14.000 door gestegen brutolonen. De voorziening onderhoud is gevormd op basis van de meerjarenonderhoudsplannen van de vestigingen. Er is nog geen rekening gehouden met de locatie Vught waar nieuwbouw komt.

Kortlopende schulden
De kortlopende schulden zijn met € 25.000 hoger dan 2021.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

5.14 KENGETALLEN PER BALANSDATUM

Vanuit bovenstaande staat van baten en lasten en de balans kan een aantal kengetallen worden gehaald. De kengetallen over het boekjaar 2022 zijn opgenomen in onderstaande tabel. Daarbij sluiten we aan bij de kengetallen die de Inspectie van het Onderwijs hanteert bij haar financieel toezicht. Het kengetal van de personele lasten is daar nog aan toegevoegd. De kengetallen over 2021 worden sterk beïnvloedt door de toename van het balanstotaal als gevolg van met name de vooruitontvangen baten van de samenwerkingsverbanden.

	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2019	31-12-2018	Signalrings waarde
Financiële positie						
Liquiditeit	3,00	2,85	2,67	3,40	3,30	< 0,75
Solvabiliteit 1	56,5%	55,70%	52,50%	61,13%	62,10%	NVT
Solvabiliteit 2	71,3%	70,00%	66,90%	74,80%	74,30%	< 30%
Rentabiliteit	1,82%	4,39%	-1,34%	- 0,04%	1,14%	meerjarig < 0%
Weerstandsvermogen	26,3%	25,8%	23,1%	27,2%	28,5%	< 5%
Huisvestingslasten in % totale lasten	4,6%	4,7%	4,7%	5,4%	5,1%	>10%
Personele lasten in % totale lasten	87,1%	87,6%	87,7%	85,9%	85,1%	85%
Signaleringswaarde normatief vermogen	2,46	2,38	2,27	2,26	NB	< 1

Liquiditeit
Dit kengetal geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is om op korte termijn aan haar kortlopende schulden te voldoen. De signaleringswaarde die de Inspectie hanteert voor het funderend onderwijs is 0,75. Zuiderbos heeft een ratio van 3,61, die ligt dus ruim boven de signaleringswaarde. Geconcludeerd kan worden dat de liquiditeit ruim voldoende is en de stichting aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen. Het kengetal is berekend door het totaal van de vlottende activa te delen door het totaal van de schulden. De stijging ten opzichte van 2021 komt door het positieve resultaat waardoor de liquiditeit toenam.

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft inzicht in hoeverre een organisatie op lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De signaleringswaarde van de Inspectie is 30% voor de solvabiliteit waarbij de voorzieningen als eigen vermogen zijn meegenomen. De solvabiliteit van Zuiderbos is met 70% fors hoger. Het kengetal solvabiliteit 1 is berekend door het eigen vermogen te delen door het totaal van de passiva. Het kengetal solvabiliteit 2 is berekend door het eigen vermogen plus de voorzieningen te delen door het totaal van de passiva. De stijging van de solvabiliteit wordt veroorzaakt door de toename van het eigen vermogen als gevolg van het positieve resultaat.

Rentabiliteit
Het kengetal rentabiliteit wordt berekend door het exploitatieresultaat af te zetten tegen de totale baten. De rentabiliteit is 4,39%. De signaleringswaarde van de Inspectie is 0% meerjarig gezien.

Weerstandsvermogen
Dit kengetal wordt berekend door het eigen vermogen af te zetten tegen de totale baten. De signaleringswaarde is 5%. Zuiderbos voldoet hier ruim aan.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Kengetallen exploitatie
De personele lasten is de grootste uitgavenpost. Hoewel formeel niet gehanteerd door de Inspectie is het wel een veel gebruikt kengetal in het onderwijs. In het onderwijs ligt het gemiddelde tussen de 80 en 85. Voor Zuiderbos bedraagt dit 87,1%. Over 2021 en 2022 is dit sterk beinvloedt door de betaalde arbeidsmarkttoelage.

Toegevoegd is het kengetal voor huisvestingslasten. De signaleringswaarde van de Inspectie is >10%. Indien de huisvestingslasten meer dan 10% bedragen van de totale lasten (inclusief afschrijvingen op geactiveerde huisvestingsuitgaven) dan is dat een signaal voor de Inspectie. Zuiderbos zit met 4,6% hier ruim onder.

Signaleringswaarde bovenmatig vermogen
De hierboven genoemde kengetallen zijn gericht op het onderkennen of schoolbesturen door het gevoerde beleid niet in de financiële problemen komen. Uit de kengetallen hierboven blijkt dat dat voor Zuiderbos niet het geval is.

Een nieuw kengetal dat in 2020 is ontwikkeld en door het Ministerie en de Inspectie gehanteerd wordt is de verhouding eigen vermogen / normatief vermogen. Dit kengetal signaleert (vanuit het perspectief van het Ministerie) of schoolbesturen niet te veel vermogen hebben. Besturen die teveel vermogen hebben zijn aangeschreven en is gevraagd om een bestedingsplan te schrijven om dit bovenmatig vermogen in te gaan zetten voor de doelgroep.

Op grond van de ingediende jaarrekeningen heeft Zuiderbos, in de ogen van het Ministerie, bovenmatig vermogen en is gevraagd een bestedingsplan te schrijven. Verderop in dit hoofdstuk komen we hierop terug als het meerjaren toekomstperspectief wordt besproken.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

5.15 TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

Onderstaand de vastgestelde begroting 2023 in vergelijking met de realisatie 2022 en begroting 2022.

		Begroting 2023	Jaarrekening 2022	Begroting 2022
	Baten			
3.1	Rijksbijdragen	13.640.951	13.019.502	12.124.477
3.2	Overige overheidst	142.012	110.590	128.770
3.5	Overige baten	629.748	415.250	570.106
	Totaal baten	14.412.711	13.545.342	12.823.353
	Lasten			
4.1	Personeelslasten	12.815.820	11.569.403	10.969.436
4.2	Afschrijvingen	332.147	273.683	285.193
4.3	Huisvestingslasten	761.880	611.391	619.707
4.4	Overige lasten	921.679	827.745	1.107.125
	Totaal lasten	14.831.526	13.282.222	12.981.461
	Resultaat	-418.815	263.120	-158.108
	Financiële baten e	-	-16.944	-15.000

De begroting 2023 sluit met een tekort van € 418.815. Zuiderbos kiest er nadrukkelijk voor om te investeren in het onderwijs en daarmee de reservepositie af te bouwen. Ook in de jaren na 2023 blijven we investeren in het onderwijs om de kwaliteit te waarborgen en de extra verkregen middelen ook in te zetten waar ze voor bestemd zijn.

Zuiderbos heeft in de meerjarenbegroting en formatiebeleid 2023-2027 haar ambities vertaald in een strategie voor de komende jaren. Voor een verdere toelichting van deze koers verwijzen wij naar bovengenoemd plan.

5.16 TREASURY

In het treasurystatuut van de stichting is het beleid ter zake van beleggen en belenen verwoord. Het treasurystatuut van Zuiderbos is vastgesteld in het jaar 2017. Tijdelijke overtollige middelen worden conform het statuut en rekening houdende met de criteria in de regeling "Beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek" risico mijdend en met hoofdsom garantie uitgezet. In 2022 zijn geen activiteiten ten aanzien van de treasury uitgevoerd.

Zuiderbos heeft een treasurycommissie die jaarlijks het treasuryplan vaststelt en toeziet op de uitvoering daarvan.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

5.17 CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

In deze paragraaf worden de financiële gevolgen van de toekomstige ontwikkelingen en het beleid afgezet tegen de huidige stand van zaken. De meerjarenprognoses zijn zorgvuldig opgesteld, de realisatie hiervan zal altijd afwijken.

De cijfers die in deze paragraaf gepubliceerd worden zijn gebaseerd op de door de raad van toezicht goedgekeurde meerjarenbegroting 2023-2027. In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van een constant aantal leerlingen op de peildatum van 1 oktober voorafgaande aan het schooljaar. Doordat Zuiderbos met veel tussentijdse mutaties te maken heeft, zal het aantal leerlingen gedurende de looptijd fluctueren. Door het gelijk aantal leerlingen is in de meerjarenbegroting ook de formatie constant gehouden.

Voor een nadere toelichting en onderbouwing van de continuiteitsparagraaf wordt verwezen naar het formatiebeleid en meerjarenbegroting. Opgemerkt nog dat er vanaf 2023 sprake is van een aangepaste bekostigingssystematiek. De peildatum van het leerlingaantal verschuift naar 1 februari van het voorafgaande jaar en de bekostiging wordt voortaan op kalenderjaar afgegeven.

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd:

Overzicht leerlingaantallen relevant voor 2023 en verder:

Meerjarenplanning vereenvoudigde bekostiging Leerlingen (1 februari T-1)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Aantal SO	181	181	185	185	185
Aantal VSO	369	369	372	372	372
Totaal aantal Leerlingen	**550**	**550**	**557**	**557**	**557**
LL onderwijsachterstand	42	42	42	42	42

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

De meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting 2023-2027 is opgesteld in het najaar van 2022. Op dat moment is een inschatting van de balanspositie ultimo 2022 gemaakt. De werkelijke balanspositie zoals opgenomen in de jaarrekening 2022 wijkt af van deze inschatting. In deze continuiteitsparagraaf is de balanspositie ultimo 2022 opgenomen conform de jaarrekening. Hierdoor treden afwijkingen op ten opzichte van de vastgestelde begroting, maar de mutaties in de jaren zijn ongewijzigd.

Dit leidt tot de volgende verwachte balansontwikkeling 2023-2027 conform de vastgestelde meerjarenbegroting:

Ontwikkeling balanspositie 2021-2027

	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Activa							
Materiële vaste activa	753.941	775.805	900.626	2.145.960	1.843.147	1.628.292	1.412.117
Financiële vaste activa	103.570	103.570	103.570	-	-	-	-
Vlottende activa	833.051	1.043.044	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
Liquide middelen	4.259.115	4.385.225	4.622.428	3.224.391	3.473.718	3.584.216	3.640.313
	5.949.677	6.307.644	5.926.624	5.670.351	5.616.865	5.512.508	5.352.430
Passiva							
Eigen vermogen	3.316.803	3.562.979	3.144.164	3.427.223	3.310.074	3.141.812	2.918.233
- algemene reserve	*2.482.788*	*2.118.262*	*2.114.177*	*2.751.966*	*2.764.547*	*2.781.015*	*2.592.167*
- bestemmingsreserves	*834.015*	*1.444.717*	*1.029.987*	*675.257*	*545.527*	*360.797*	*326.066*
voorzieningen	849.123	935.711	973.506	434.174	497.837	561.742	625.243
vlottende passiva	1.783.751	1.808.954	1.808.954	1.808.954	1.808.954	1.808.954	1.808.954
	5.949.677	6.307.644	5.926.624	5.670.351	5.616.865	5.512.508	5.352.430

Nadere toelichting op de balanspositie:

- Bij de post materiële vaste activa zien we een toename van de boekwaarde met name in verband met de inrichting van de locatie Vught die wordt opgeleverd en waarvoor budgetten voor de inrichting (meubilair, ICT, aankleding etc.) beschikbaar zijn;
- In de waardering van vlottende activa is een kentering te zien in 2022. Door aanpassing van de bekostigingssystematiek vervalt ultimo 2022 de vordering op het ministerie. Dit bedrag van circa € 570.000 komt ten laste van het resultaat 2022. In de meerjarenbalans is dit als vermogensmutatie verwerkt om het beeld van de baten en lasten niet te verstoren;
- De liquide middelen zijn apart toegelicht in de liquiditeitsbegroting;
- Het eigen vermogen ontwikkelt zich met het exploitatieresultaat;
- De voorzieningen zullen de komende jaren langzaam toenemen doordat de onderhoudskosten lager zullen zijn dan de dotatie aan de onderhoudsvoorziening. De dotatie is gebaseerd op de meerjarenonderhoudsbegroting. Er wordt gespaard voor onderhoudsuitgaven die op een later moment vallen. De personele voorzieningen (met name jubilea) blijven naar verwachting stabiel;
- De kortlopende schulden zijn stabiel, aangezien deze fte gerelateerd zijn voor verplichtingen als vakantiegeld, pensioenen en loonheffing.
- De bestemmingsreserves vallen hoger uit dan in de vastgestelde meerjarenbegroting omdat daar geen rekening is gehouden met een bestemmingsreserve voor NPO.

Staat/raming van baten en lasten in meerjarig perspectief
De hieronder opgenomen begroting is in overeenstemming met de vastgestelde begroting.

Begroting 2023 Staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten						
3.1 Rijksbijdragen	13.019.502	13.640.951	13.384.879	13.552.254	13.611.347	13.611.347
3.2 Overige overheidsbijdrage en subsidies	110.590	142.012	138.322	103.050	103.050	103.050
3.5 Overige baten	415.250	629.748	626.042	626.042	626.042	533.542
Totaal baten	13.545.342	14.412.711	14.149.243	14.281.346	14.340.439	14.247.939
Lasten						
4.1 Personeelslasten	11.569.403	12.815.820	12.478.693	12.452.531	12.612.688	12.574.185
4.2 Afschrijvingen	273.683	332.147	368.666	427.813	379.855	381.175
4.3 Huisvestingslasten	611.391	761.880	756.750	669.548	669.548	669.548
4.4 Overige lasten	827.745	921.679	856.923	848.603	846.610	846.610
Totaal lasten	13.282.222	14.831.526	14.461.033	14.398.495	14.508.700	14.471.519
Resultaat	263.120	-418.815	-311.789	-117.149	-168.261	-223.579
Financiële baten en lasten	-16.944	-	-	-	-	-
Resultaat	246.176	-418.815	-311.789	-117.149	-168.261	-223.579
Dekking BR risico-analyse		380.000	320.000	95.000	150.000	-
Mutatie BR NPO	117.051	-	-	-	-	-
Mutatie BR overig	173.651	34.730	34.730	34.730	34.730	34.731
		-	-	-	-	-
Resultaat na inzet bestemmingsreserves	-44.526	-4.085	42.941	12.581	16.469	-188.848

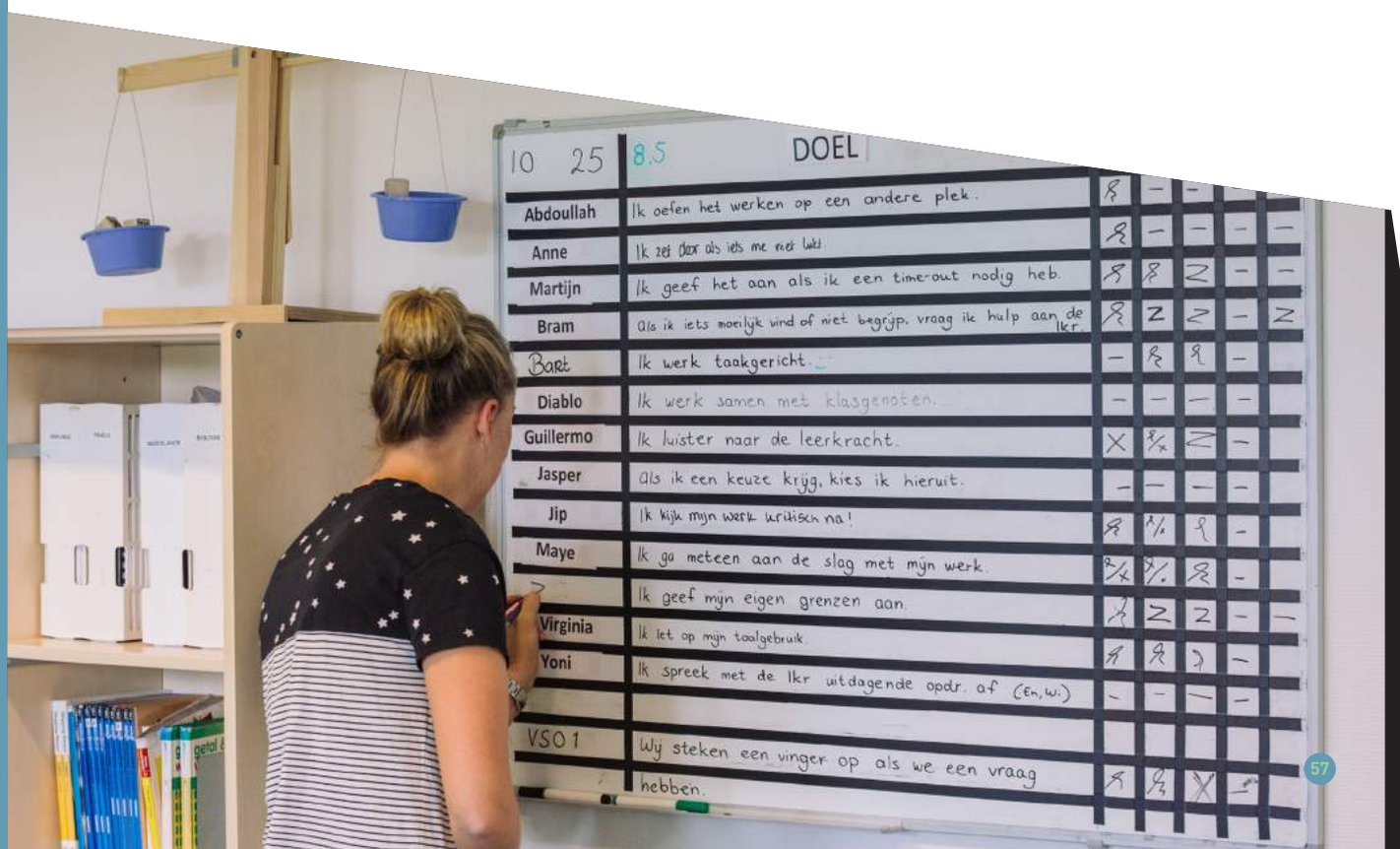

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Nadere toelichting op de baten en lasten:

- De bekostiging is gebaseerd op de bij het ministerie van OC&W gehanteerde grondslagen, er wordt geen leeftijdsonderscheid bij leerlingen gemaakt en ook de gemiddelde gewogen leeftijd is als factor uit de bekostiging verdwenen. In 2023 en verder zijn de materiële en personele bekostiging samengevoegd in 1 regeling.
- Subsidie voor studieverlof zijn de verwachte inkomsten voor de lerarenbeurs. Deze inkomsten dienen ter vervanging van betreffende medewerkers.
- De inkomsten uit samenwerkingsverband van € 662.550 bestaan uit OZAPP (€ 559.550) en (door- en terug-)plaatsingen (€ 103.000). In de nieuwe bekostigingssystematiek is geen sprake meer van groeibekostiging.
- Personele lasten zijn gepland op basis van inzet van fte's per categorie (OP-OOP-DIR). De ontwikkeling van het aantal fte's loopt na 2023 terug, maar 2022 en 2023 zijn in de lijn van 2021 en gerelateerd aan de ontwikkeling van het aantal leerlingen. De werkelijke formatie van het najaar 2022 is als uitgangspunt genomen voor de begroting en met nog te vervullen vacatures en opzet van een flexibele schil is rekening gehouden. De loonkosten zijn berekend op basis van de werkelijke brutosalarissen volgens de meest recente salaristabel en de actuele premies sociale lasten en pensioenpremie. Ook is rekening gehouden met de volgens de cao toe te kennen periodieke verhogingen. Voor de overige personele kosten (scholing, inhuur, bedrijfsarts, etc.) is een inschatting gemaakt op basis van ervaringen uit het verleden, cao-bepalingen, contractuele afspraken met leveranciers en wensen uit het verleden.
- Afschrijvingslasten zijn voor de jaren 2023-2027 berekend op basis van de huidige geactiveerde bedragen en het investeringsplan. Er zijn voor 2023 investeringen gepland en doorgerekend. Ook voor de volgende jaren houden we rekening met investeringen waarbij voor latere jaren hogere investeringsbedragen zijn opgenomen in verband met de inrichting van de locatie Vught. De afschrijvingslasten stabiliseren daarmee.
- De huisvestingslasten betreffen met name contractuele verplichtingen ten aanzien van huur, schoonmaak en energie. Daarnaast is op basis van het MOP de jaarlijkse dotatie voor onderhoud meegenomen. Ondanks dat voor de locatie Vught er nieuwbouw komt is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening die in de lasten wordt meegenomen geen aanpassing doorgevoerd met uitzondering van boekjaar 2023 waar minder gedoteerd zal worden. Het aandeel variabele kosten binnen de huisvestingslasten is minimaal.
- De overige lasten zijn lasten die over het algemeen leerlingafhankelijk zijn (administratie en beheer, inventaris en apparatuur en overige lasten). Deze zijn ook vanwege het stabiele aantal leerlingen onveranderd opgenomen. Met de schooldirecteuren is specifiek overleg gevoerd over de noodzakelijke budgetten voor 2023 en verder.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Liquiditeitsbegroting 2022-2027

De liquiditeitsbegroting wijkt voor het beginsaldo af van de liquiditeitsbegroting zoals opgenomen in de vastgestelde meerjarenbegroting. In die begroting zijn we uitgegaan van een forecast van de balanspositie, de werkelijkheid wijkt daarvan af. De mutaties over de jaren 2023-2027 zijn in overeenstemming met de vastgestelde begroting.

Liquiditeitsbegroting 2022-2027

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Stand liquide middelen begin boekjaar	4.259.115	4.385.226	4.622.429	3.224.392	3.473.719	3.584.218
Afwikkeling balans vjr nog te ontvangen	833.051	1.043.044	300.000	300.000	300.000	300.000
Afwikkeling balans vjr te betalen	-1.783.751	-1.808.954	-1.808.954	-1.808.954	-1.808.954	-1.808.954
	3.308.415	3.619.316	3.113.475	1.715.438	1.964.765	2.075.264
Inkomsten:						
Rijksbekostiging	13.019.502	13.640.951	13.384.879	13.552.254	13.611.347	13.611.347
Gemeentelijke middelen	110.590	142.012	138.322	103.050	103.050	103.050
Overige baten	415.250	629.748	626.042	626.042	626.042	533.542
Rentebaten						
Af: nog te ontvangen ultimo jaar	-1.043.044	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
	12.502.298	14.112.711	13.849.243	13.981.346	14.040.439	13.947.939
Uitgaven						
Personele lasten	11.569.403	12.815.820	12.478.693	12.452.531	12.612.688	12.574.185
Huisvestingslasten	611.391	761.880	756.750	669.548	669.548	669.548
Overige lasten	827.745	921.679	856.923	848.603	846.610	846.610
Rentelasten	16.944	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan voorzieningen	40.188	36.205	59.484	51.337	51.095	51.499
Af dotaties personele voorzieningen	-21.776	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Af: dotaties overige voorzieningen	-105.000	-64.000	-105.000	-105.000	-105.000	-105.000
Af: nog te betalen ultimo jaar	-1.808.954	-1.808.954	-1.808.954	-1.808.954	-1.808.954	-1.808.954
	11.129.941	12.652.630	12.227.896	12.098.065	12.255.987	12.217.888
Kasstroom uit investeringen						
Investeringen regulier	295.546	456.968	1.614.000	125.000	165.000	165.000
Desinvestering	0	0	-103.570	0	0	0
	295.546	456.968	1.510.430	125.000	165.000	165.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten						
Opgenomen leningen	0	0	0	0	0	0
Aflossingen	0	0		0	0	0
	0	0	0	0	0	0
Stand liquide middelen ultimo boekjaar	4.385.226	4.622.429	3.224.392	3.473.719	3.584.218	3.640.315

Nadere toelichting op de liquiditeitsbegroting:

- Exploitatieresultaat conform meerjarenexploitatieresultaat;
- Afschrijving conform meerjarenexploitatieresultaat;
- Dotatie voorziening groot onderhoud vastgesteld op basis van het meerjarenonderhoudsplan;
- Investeringen conform afschrijvingslasten;
- Uitgaven groot onderhoud conform MOP;
- Mutaties vlottende activa conform meerjarenbalansontwikkeling;
- Mutaties kortlopende schulden conform meerjarenbalansontwikkeling.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Naast een liquiditeitsbegroting voor 5 jaar is voor 2023 een liquiditeitsbegroting op maandbasis opgesteld.

De verschillende meerjarenbegrotingen leiden tot de volgende meerjarenontwikkeling van de kengetallen:

	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
Kengetallen							
Solvabiliteit EV/TV	55,7%	56,5%	53,1%	60,4%	58,9%	57,0%	54,5%
Solvabiliteit 2 (EV+VOORZ)/TV	70,0%	71,3%	69,5%	68,1%	67,8%	67,2%	66,2%
Liquiditeit KV/KS	2,85	3,00	2,72	1,95	2,09	2,15	2,18
rentabiliteit	4,39	1,82	-2,91	-2,20	-0,82	-1,17	-1,57
Weerstandsvermogen (eigen vermogen / totale baten)	25,8%	26,3%	21,8%	24,2%	23,2%	21,9%	20,5%
Huisvestingsratio (huisvestingslasten /totale lasten)	4,7%	4,6%	5,1%	5,2%	4,7%	4,6%	4,6%
Personele lasten in % totale lasten	87,63%	87,10%	86,41%	86,29%	86,48%	86,93%	86,89%
Signaleringswaarde normatief vermogen	2,38	2,46	1,94	1,20	1,30	1,34	1,38

Hierboven zijn we al ingegaan op de ontwikkeling van de kengetallen van 2022 ten opzichte van 2021, waarbij een belangrijke verklarende factor voor de afwijkingen is het hogere balanstotaal. Dat hogere balanstotaal wordt veroorzaakt door het positieve resultaat en daarmee toename van vermogen en liquiditeit.

Gesteld kan worden dat de kengetallen een gezond meerjarenperspectief weergeven.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Signaleringswaarde normatief publiek eigen vermogen
Op de vorige pagina zijn we al ingegaan op het nieuwe kengetal 'signaleringswaarde normatief vermogen'. Een uitkomst hoger dan 1 zou suggereren dat Zuiderbos meer vermogen heeft dan noodzakelijk. Dit dan vanuit de visie van het Ministerie. Omdat Zuiderbos dit hogere vermogen heeft, is een bestedingsplan opgesteld en aan de Inspectie van het Onderwijs overhandigd. In dit kader is ook de risicoanalyse van Zuiderbos geactualiseerd, besproken en vastgesteld door de raad van toezicht.

De strekking van deze brief houdt in dat er de komende jaren extra uitgaven zullen plaatsvinden ter ondersteuning van het onderwijs waardoor er een negatief resultaat zal worden gerealiseerd hetgeen het vermogen verminderd.

Hieronder hebben we de berekening van dit kengetal in het meerjarenperspectief opgenomen. In dit overzicht is geen rekening gehouden met een hoger normatief vermogen.

Berekening signaleringswaarde normatief publiek eigen vermogen

(0,5 * aanschafwaarde gebouwen * 1,27) + Boekwaarde resterende MVA + (omvangafhankelijke rekenfactor * Totale baten)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
(0,5 * aanschafwaarde gebouwen * 1,27)	5.335	5.335	5.335	5.335	5.335	5.335	5.335
Boekwaarde resterende MVA	745.540	767.404	892.225	2.137.559	1.834.746	1.619.891	1.403.716
Omvangafhankelijke rekenfactor * Totale baten	643.117	677.267	720.636	707.462	714.067	717.022	712.397
Omvang Normatief eigen vermogen	**1.393.992**	**1.450.006**	**1.618.196**	**2.850.356**	**2.554.148**	**2.342.248**	**2.121.447**
Eigen vermogen ultimo jaar	**3.316.803**	**3.562.979**	**3.144.164**	**3.427.223**	**3.310.074**	**3.141.812**	**2.918.233**
'over'	**1.922.811**	**2.112.973**	**1.525.969**	**576.867**	**755.926**	**799.565**	**796.786**
Kengetal	**2,38**	**2,46**	**1,94**	**1,20**	**1,30**	**1,34**	**1,38**

De berekening hierboven is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2023-2027. We zien dat het kengetal de komende jaren afloopt.

Binnen Zuiderbos zijn er ontwikkelingen gaande die de komende jaren tot extra uitgaven leiden en daarmee tot een lager vermogen. We noemen:
• Nieuwbouw van de locatie Vught. Kosten van verduurzaming zullen (deels) voor rekening van Zuiderbos komen.
• Extra investeringen in ICT en meubilair die te verwachten zijn als gevolg van de realisatie van een nieuw gebouw.
• Het voornemen om de bestemmingsreserves die vanuit de risicoanalyse zijn gevormd de komende jaren in te zetten ter ondersteuning van de onderwijskwaliteit.
• In de meerjarenbegroting zijn nog maar beperkt investeringen opgenomen.

Ook speelt een boekhoudkundig aspect een rol die van invloed is op de omvang van het vermogen:
• De berekening van de omvang van de onderhoudsvoorziening dient aangepast te worden. Het effect op de vermogenspositie is nog ongewis, mede doordat locatie Vught een nieuw gebouw krijgt.

In 2022 is de vordering op het Ministerie uit de balans verdwenen doordat er effectief minder bekostiging is ontvangen. Zonder deze aanpassing was de signaleringswaarde hoger geweest.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Daarnaast zijn we van mening dat de berekening van het normatief vermogen door het Ministerie voor Zuiderbos aanpassing behoeft. Dit gezien het bijzondere karakter van de school, (Voortgezet) Speciaal onderwijs, waarbij een aanzienlijk deel van de inkomsten van samenwerkingsverbanden komt. Deze samenwerkingsverbanden hebben een vereveningsopgave die deels ook bij Zuiderbos terecht komt en er driegt minder bekostiging naar de samenwerkingsverbanden toe te gaan. In de risicoanalyse hebben we hier al rekening mee gehouden door een risicoreserve te vormen van € 340.000. Naar de mening van Zuiderbos dient de berekening van het normatief vermogen van Zuiderbos dan ook aanpassing naar een niveau dat minimaal gelijk is aan de algemene reserve (€ 817.000) plus de risico-reserve (€ 340.000) zijnde € € 1.157.000. Dit is substantieel hoger dan het normatief vermogen zoals door het Ministerie berekend. In de berekening van het Ministerie is het normatief vermogen nauwelijks hoger dan het minimaal vermogen nodig om aan de eis van 30% voor solvabileit-2 te voldoen.

Indien met dit hogere normatief vermogen rekening wordt gehouden kan het volgende beeld worden geschetst.

Berekening signaleringswaarde normatief publiek eigen vermogen

(0,5 * aanschafwaarde gebouwen * 1,27) + Boekwaarde resterende MVA + (omvangafhankelijke rekenfactor * Totale baten)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
(0,5 * aanschafwaarde gebouwen * 1,27)	5.335	5.335	5.335	5.335	5.335	5.335	5.335
Boekwaarde resterende MVA	745.540	767.404	892.225	2.137.559	1.834.746	1.619.891	1.403.716
Aanpassing Specifieke risico's	340.000	340.000	340.000	340.000	340.000	340.000	340.000
Omvangafhankelijke rekenfactor * Totale baten	643.117	677.267	720.636	707.462	714.067	717.022	712.397
Omvang Normatief eigen vermogen	**1.733.992**	**1.790.006**	**1.958.196**	**3.190.356**	**2.894.148**	**2.682.248**	**2.461.447**
Eigen vermogen ultimo jaar	**3.316.803**	**3.562.979**	**3.144.164**	**3.427.223**	**3.310.074**	**3.141.812**	**2.918.233**
'over'	**1.582.811**	**1.772.973**	**1.185.969**	**236.867**	**415.926**	**459.565**	**456.786**
Kengetal	**1,91**	**1,99**	**1,61**	**1,07**	**1,14**	**1,17**	**1,19**
Aanschafwaarde gebouwen volgens jaarrekening	8.401	8.401	8.401	8.401	8.401	8.401	8.401
Boekwaarde resterende activa	745.540	767.404	892.225	2.137.559	1.834.746	1.619.891	1.403.716
Omzet	12.862.338	13.545.342	14.412.711	14.149.243	14.281.346	14.340.439	14.247.939

De signaleringswaarde daalt dan naar 1,19 in 2027.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

LIJST MET AFKORTINGEN

Afkorting	Omschrijving
FTE	FULLTIME-EQUIVALENT
GGL	GEWOGEN GEMIDDELDE LEEFTIJD
GGZ	GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
GCBO	GESCHILLEN COMMISSIE BIJZONDER ONDERWIJS
HAVO	HOGER ALGEMEEN VORMEND ONDERWIJS
HBO	HOGER BEROEPSONDERWIJS
IL	INDIVIDUELE LEERROUTE
ICT	INFORMATIE COMMUNICATIE TECHNOLOGIE
LGF	LEERLING GEBONDEN FINANCIERING
MR	MEDEZEGGENSCHAPSRAAD
MT	MANAGEMENTTEAM
MBO	MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS
MOP	MEERJAREN ONDERHOUDSPLAN
OP	ONDERWIJZEND PERSONEEL
OCW	ONDERWIJS CULTUUR EN WETENSCHAP
OPP	ONTWIKKELINGSPERSPECTIEFPLAN
OOP	ONDERWIJS ONDERSTEUNEND PERSONEEL
OZAPP	ONDERWIJS ZORGARRANGEMENT PSYCHIATRISCHE PROBLEMATIEK
PO	PRIMAIR ONDERWIJS
RVT	RAAD VAN TOEZICHT
PABO	PEDAGOGISCHE ACADEMIE BASISONDERWIJS
SO	SPECIAAL ONDERWIJS
SWV	SAMENWERKINGSVERBAND
TLV	TOELAATBAARHEIDSVERKLARING
VMBO	VOORTGEZET MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS
VMBO-T	VOORTGEZET MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS THEORETISCH
VO	VOORTGEZET ONDERWIJS
VSO	VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS
VWO	VOORBEREIDEND WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS
WEC	WET EXPERTISE CENTRA
WMS	WET MEDEZEGGENSCHAP OP SCHOLEN
WNT	WET NORMERING TOPINKOMENS

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

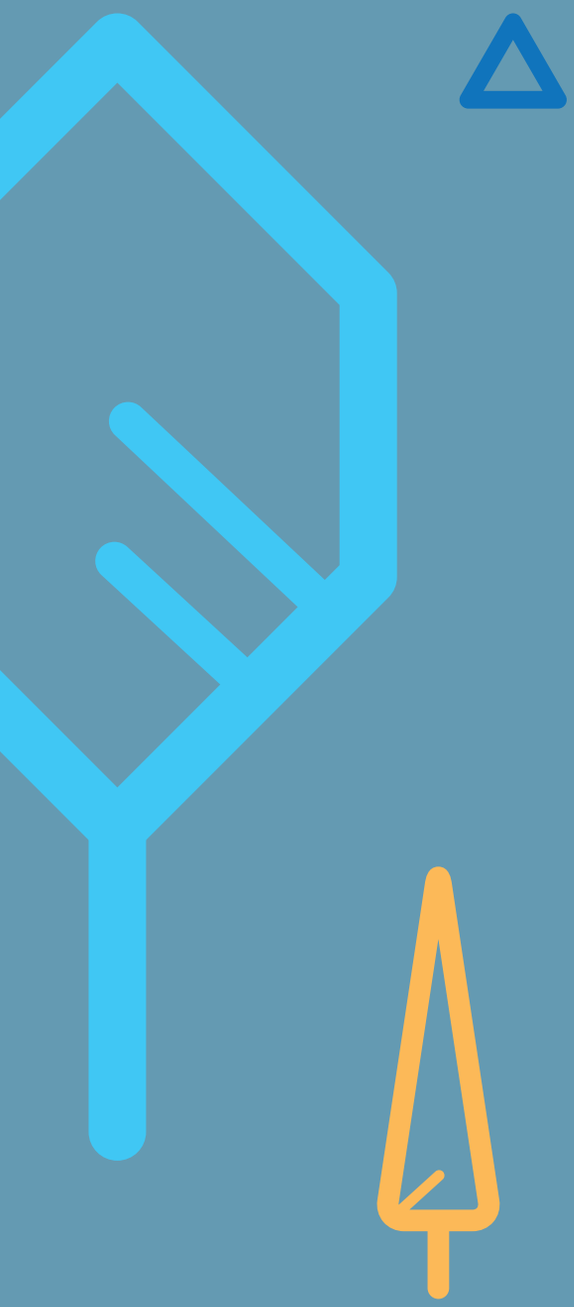

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

5.

JAARREKENING 2022

DATUM OPMAAK JAARREKENING: 14 JUNI 2023

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

A. Balans per 31-12-2022 na resultaatbestemming

1	Activa	31-12-2022 EUR		31-12-2021 EUR	
1.1	**Vaste activa**				
1.1.2	Materiële vaste activa	775.805		753.941	
1.3	Financiele vaste activa	103.570		103.570	
	Totaal vaste activa		879.375		857.511
1.2	**Vlottende activa**				
1.2.2.	Vorderingen	1.043.044		833.051	
1.2.4	Liquide middelen	4.385.224		4.259.114	
	Totaal vlottende activa		5.428.268		5.092.165
	Totaal activa		**6.307.643**		**5.949.676**

2	Passiva	31-12-2022 EUR	31-12-2021 EUR
2.1	**Eigen vermogen**	3.562.979	3.316.803
2.2	**Voorzieningen**	935.710	849.122
2.4	**Kortlopende schulden**	1.808.954	1.783.751
	Totaal passiva	**6.307.643**	**5.949.676**

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

B. Staat van baten en lasten over 2022

		2022 EUR		Begroting 2022 EUR		2021 EUR	
3	**Baten**						
3.1	Rijksbijdragen OCW	13.019.502		12.124.477		12.224.335	
3.2	Overige overheidsbijdragen	110.590		128.770		170.077	
3.5	Overige baten	415.250		570.106		467.926	
	Totaal baten		13.545.342		12.823.353		12.862.338
4	**Lasten**						
4.1	Personeelslasten	11.569.403		10.969.435		10.759.999	
4.2	Afschrijvingen	273.683		285.193		231.150	
4.3	Huisvestingslasten	611.391		619.707		581.799	
4.4	Overige lasten	827.745		1.105.525		704.466	
	Totaal lasten		13.282.222		12.979.860		12.277.414
	Saldo baten en lasten		263.120		-156.507		584.924
6	**Financiële baten en lasten**						
6.1	Financiële baten	-13.809		-15.000		-18.343	
6.2	Financiële lasten	3.135		1.600		1.655	
			-16.944		-16.600		-19.998
	Resultaat		**246.176**		**-173.107**		**564.926**
	Resultaat na belastingen		**246.176**		**-173.107**		**564.926**
	Totaal resultaat		**246.176**		**-173.107**		**564.926**

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

C. Kasstroomoverzicht over 2022

	2022 EUR		2021 EUR	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo van baten en lasten		**263.120**		**584.924**
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	273.682		231.149	
- Mutaties voorzieningen	86.588		94.170	
		360.270		325.319
Veranderingen in vlottende middelen:				
- Vorderingen	-209.993		28.442	
- Kortlopende schulden	25.204		49.067	
		-184.790		77.509
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		**438.601**		**987.752**
Ontvangen interest	-13.809		-18.343	
Betaalde interest	3.135		1.655	
		-16.944		-19.998
Totale kasstroom uit operationele activiteiten		**421.658**		**967.754**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	-295.548		-569.625	
Desinvesteringen in materiële vaste activa			198.691	
Investeringen in financiële vaste activa	0		-103.570	
Desinvesteringen in financiele vaste activa	0		0	
		295.548		474.504
Totale kasstroom uit investeringsactiviteiten		**295.548**		**474.504**
Mutatie liquide middelen		**126.109**		**493.250**
Liquide middelen 1-1		4.259.114		3.765.864
Liquide middelen 31-12		4.385.224		4.259.114
Mutatie Liquide middelen		**126.109**		**493.250**

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

D. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Gegevens over de rechtspersoon
Naam: Stichting Zuiderbos
Rechtsvorm: Stichting
Zetel: Vught
Adres: Carillonlaan 3, 5261 LT Vught
Kamer van Koophandel: 41082569

Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag
In deze jaarrekening zijn de activiteiten van Stichting Zuiderbos en de onder deze rechtspersoon vallende school verantwoord. De activiteiten bestaan uit het verzorgen van onderwijs voor kinderen van 4 tot 18 jaar.

Continuïteit
Het eigen vermogen van Stichting Zuiderbos bedraagt per 31 december 2022 € 3.562.979 positief. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vergelijkende cijfers
Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar. Als gevolg van aanpassing van de OCW taxonomie heeft op onderdelen een verschuiving van posten in de toelichting op de balans en de staat van baten en lasten plaatsgevonden. Dit heeft geen invloed op de balans, de staat van baten en lasten noch op omvang en samenstelling van vermogen en resultaat.
De vergelijkende cijfers zijn overeenkomstig aangepast.

Schattingswijziging
In de jaarrekening is een schattingswijziging doorgevoerd bij de berekening van de omvang van de voorziening voor jubileumgratificaties. De gehanteerde discontovoet is aangepast van 0% naar 0,75%. Hierdoor is de voorziening gedaald met € 17.142.

Schattingen
Bij het opstellen van de jaarrekening dient het bestuur, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die mede bepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Financiële instrumenten
Stichting Zuiderbos heeft alleen primaire financiële instrumenten, voor de grondslag wordt verwezen naar de behandeling per post.

Verbonden partijen
Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Zuiderbos en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Grondslagen voor de jaarrekening
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.
Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en allen hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.
Er wordt afgeschreven in het jaar van aanschaf in de maand na in gebruikname.
Op terreinen wordt niet afgeschreven.
Investeringen onder de € 500 worden rechtstreeks ten laste gebracht van het resultaat.
Investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de investeringen.
Het economisch eigendom van de schoolgebouwen is in handen van de gemeenten en het juridisch eigendom berust bij de stichting.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Liquide middelen
Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek
Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van Stichting Zuiderbos. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserve (publiek en privaat)
Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen. In de toelichting zijn het bedrag en de beperkte doelstelling van iedereen bestemmingsreserve vermeld. De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.
Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen, een inschatting van het totaal aan uitgaven en een inschatting in welk jaar de uitgaven zullen worden gedaan.

Bestemmingsfonds (publiek en privaat)
Gelden afkomstig van derden met een beperktere bestedingsmogelijkheid dan de doelstelling van de Stichting Zuiderbos toestaat en per balansdatum nog niet zijn besteed, zijn opgenomen in bestemmingsfondsen. Per bestemmingsfonds wordt de beperkende doelstelling toegelicht.

Voorzieningen
De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht.

Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Voorziening groot onderhoud
De onderhoudsvoorziening beoogt kostenegalisatie voor de uitgaven van groot planmatig onderhoud aan onroerende zaken die door de jaren een onregelmatig verloop hebben. De dotaties aan de voorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenbegroting die een periode kent van 20 jaar. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is, rekening houdend met geplande jaarlijkse dotaties toereikend voor het uit te voeren onderhoud in de periode waarover de meerjarenonderhoudsbegroting strekt. Daar waar in het groot onderhoud wordt voorzien door middel van een convenant met de gemeente is geen voorziening getroffen.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Zuiderbos maakt gebruik van de tijdelijke regeling waarbij het voor de boekjaren tot en met 2022 is toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand, gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat.

Voorziening jubilea
Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.

De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet (0,75 %). De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden
Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva
De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen
Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekening clausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als baat in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum, worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW subsidies met een verrekening clausule worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Overige overheidsbijdragen
Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten
Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten
Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen
Stichting Zuiderbos heeft voor haar werknemers een toegezegd pensioenregeling.
Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per 31 december 2022 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 110,9%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Afschrijvingen
De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa. In het jaar na investeren wordt afgeschreven op basis van de door het bestuur vastgestelde termijnen:

Gebouwen nieuwbouw - 40 jaar
Verbouwingen - 20 jaar
Bedrijfsinventaris - 15 jaar
Meubilair - 15 jaar
Stoffering - 10 jaar
Leermiddelen - 8 jaar
ICT- smartphones (high-end) - 2 jaar
ICT- smartphones (low-end) - 3 jaar
ICT- mobiele werkplekken en (vaste) telefonie - 4 jaar
ICT/netwerkapparatuur, vaste werkplekken en accessoires - 6 jaar
ICT/servers, touchscreens en telefooncentrales - 7 jaar

Huisvestingslasten
Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten
De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken of noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financieel resultaat
De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst- en verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

E. Toelichting behorende tot de balans

1. Activa

1.1	**Activa**					
1.2	**Vaste activa**	1.1.2.2	1.1.2.3	1.1.2.4	1.1.2.5	
1.1.2	**Materiële vaste activa**	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedrijfs-middelen	Vaste activa in uitvoering	Totaal materiële vaste activa
	Aanschafprijs 1-1-2022	8.401	2.618.584	875.632	-132.294	3.370.321
	Afschrijving cum. 1-1-2022	0	1.944.601	671.779	0	2.616.379
	Boekwaarde 1-1-2022	8.401	673.982	203.853	-132.294	753.941
	Investeringen 2022	0	282.148	12.652	1.593.776	1.888.576
	Investeringsbijdrage				1.593.030	1.593.030
	Desinvesteringen 2022	0	0	0		0
	Afschrijvingen 2022	0	223.950	49.734	0	273.682
	Aanschafprijs 31-12-2022	8.401	2.900.732	888.284	-131.548	3.665.868
	Afschrijving cumulatief 31-12-2022	0	2.168.551	721.513	0	2.890.063
	Boekwaarde 31-12-2022	8.401	732.181	166.771	-131.548	775.805

Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 500,-.
Er wordt afgeschreven in het jaar van aanschaf vanaf de maand volgend op de investering.
Onder de andere vaste bedrijfsmiddelen zijn de leermethodes opgenomen.

1.1.3	**Financiële vaste activa**	31-12-2022	31-12-2021
1.1.3.8	Bankgarantie	103.570	103.570
		103.570	103.570

In verband met een afgeslote contract voor de inrichting van het nieuwe pand in Vught is een bankgarantie afgegeven. De bankgarantie loopt af op 29 februari 2024.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

1.2 Vlottende activa

1.2.2 Vorderingen

		31-12-2022	31-12-2021
1.2.2.1	Debiteuren	42.552	58.586
1.2.2.2	Kortlopende vorderingen op OCW/EZ	0	569.797
1.2.2.3	Gemeenten en GR's	652.376	5.877
1.2.2.5	Vorderingen op verbonden partijen	65.872	33.376
1.2.2.10	Overige vorderingen	207.088	122.425
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	75.156	42.990
1.2.2.16	Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	0	0
	Totaal vorderingen	1.043.044	833.051

1.2.2.10 Overige vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
Nog te ontvangen bedragen	95.635	7.018
Te verrekenen met derden	1.936	0
Te ontvangen Vervangingsfonds	109.517	115.407
	207.088	122.425

1.2.4 Liquide middelen

		31-12-2022 EUR	31-12-2021 EUR
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	4.385.224	4.259.114
	Totaal liquide middelen	4.385.224	4.259.114

In het kasstroomoverzicht is de mutatie in liquide middelen uiteengezet. De liquide middelen staan ter vrije beschikking

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

2. Passiva

2.1	Eigen vermogen	Stand per 1-1-2022	Resultaat	Overige Mutaties	Stand per 31-12-2022
2.1.1.1	Algemene reserve	817.000			817.000
	Risico reserve	750.000		-410.000	340.000
	Vrije reserve	915.788	-44.526	90.000	961.262
	Subtotaal groepsvermogen	2.482.788	-44.526	-320.000	2.118.262
2.1.1.2	Bestemmingsreserve publiek				
	Bestemmingsreserve Verdichtingsproblematiek	150.000		-65.000	85.000
	Bestemmingsreserve Innovatie Technologie	100.000		-100.000	0
	Bestemmingsreserve Tekort aan personeel	300.000		40.000	340.000
	Bestemmingsreserve effecten vereenvoudiging bekostiging	0	0	350.000	350.000
	Bestemmingsreserve Continuiteit kleine locaties	75.000	0	95.000	170.000
	Bestemmingsreserve risico-analyse	625.000	0	320.000	945.000
	Bestemmingsreserve Huisvesting locatie Helmond	0	173.651		173.651
	Bestemmingsreserve NPO	209.015	117.051		326.066
	Subtotaal bestemmingsreserves publiek	834.015	290.702	320.000	1.444.717
	Totaal eigen vermogen	3.316.803	246.176	0	3.562.979

De herschikking van het vermogen heeft plaatsgevonden op grond van de geactualiseerde risicoanalyse.

De risico-reserve geeft een buffer voor het opvangen van gekwantificeerde voorzienbare risico's.
Er zijn bestemmingsreserves gevormd voor:

- Verdichtingsproblematiek ter dekking van personele kosten die kunnen ontstaan doordat minder leerlingen naar het Speciaal Onderwijs worden doorverwezen.
- Innovatiereserve, bestemd voor de dekking van kosten van initiatieven in de technologie die een kwaliteitsimpuls geven aan het onderwijs.
- Huisvesting Helmond, op deze locatie zijn extra huisvestingskosten gemaakt in verband met de verhuizing die gedekt worden uit de reserves van Zuiderbos, aanwending de komende 5 jaar.
- Nationaal Programma Onderwijs; Om als gevolg van de Corona Pandemie opgelopen leerachterstanden in te halen is extra bekostiging beschikbaar gekomen. de niet uitgegeven middelen worden via deze bestemmingsreserve vastgehouden en zijn in de komende jaren beschikbaar.
- Inzet extra personeel, ter opvang van extra kosten die het lerarentekort met zicht meebrengt waardoor in sommige gevallen van duurdere constructies gebruik moet worden gemaakt.
- Continuïteit kleine locaties, ter dekking van extra kosten voor het instandhouden van de kleine locaties.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

2.2 Voorzieningen

	2.2.1.4 Voorziening jubilea	**Personele voorzie-ningen**	2.2.3 Voorziening onderhoud	**Totaal voorzie-ningen**
Stand per 1-1-2022	186.170	186.170	662.952	849.122
Dotaties 2022	21.776	21.776	105.000	126.776
Onttrekkingen 2022	7.194	7.194	32.994	40.188
Vrijval 2022				
Saldo 31-12-2022	200.752	200.752	734.958	935.710
Kortlopend deel < 1 jaar	9.703	9.703	49.484	59.187
deel 1<>5 jaar	44.872	44.872	245.274	290.146
Langlopende deel > 1 jaar	146.177	146.177	440.200	586.377
	200.752	200.752	734.958	935.710

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

2.4	**Kortlopende schulden**	31-12-2022	31-12-2021
2.4.8	Crediteuren	398.153	68.546
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	549.448	414.403
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	150.604	139.091
2.4.14	Vooruitontvangen OCW	117.335	50.704
2.4.16	Vooruitontvangen bedragen	77.758	389.890
2.4.17	Vakantiegeld	377.677	328.688
	Bindingstoelage	20.671	
2.4.19	Overlopende passiva	117.307	392.430
	Totaal kortlopende schulden	1.808.954	1.783.751

Toelichting:

2.4.8 Crediteuren

De crediteuren die per 31-12-2022 openstaan, zijn nagenoeg geheel afgewikkeld.

2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	31-12-2022	31-12-2021
	Te betalen loonheffing	512.879	381.795
	Te betalen premie Vervangingsfonds	36.569	32.613
	Te betalen premie Participatiefonds	0	-5
		549.448	414.403

2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	31-12-2022	31-12-2021
	Te betalen pensioenbijdragen	152.562	138.541
	Te betalen premie IP collectief	455	549
	Te betalen premie ANW-Hiaat	-2.413	0
		150.604	139.091

2.4.14	Vooruitontvangen OCW	31-12-2022	31-12-2021
	Vooruitontvangen lerarenbeurs	12.837	12.837
	Vooruitontvangen zij-instromers	33.332	33.332
	Vooruitontvangen Inhaal- en ondersteuningsprogramma	0	0
	Vooruitontvangen vergoeding schoolleiders	4.535	4.535
		50.704	50.704

2.4.16	Vooruitontvangen bedragen	31-12-2022	31-12-2021
	Vooruitontvangen samenwerkingsverbanden	144.389	389.890
		144.389	389.890

2.4.19	Overlopende passiva	31-12-2022	31-12-2021
	Nog te betalen kosten	109.556	384.412
	Netto lonen	3.511	5.258
	Spaarfonds Jubileum Bomenpark	4.240	2.760
		117.307	392.430

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Niet uit de balans blijkende rechten en plichten

Dienstverleningsovereenkomst Reinier van Arkel
Met de Reinier van Arkel Groep is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor de dienstverlening inzake:
1. ICT
2. Nutsvoorzieningen
3. Veiligheid en beveiliging.

Overige Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Leverancier	Begindatum	Einddatum	Jaarbedrag
Schuurmans Huur kantoorruimte	1-8-2019	31-7-2024	69.084
Konica Minolta Huur copiers	1-3-2020	1-3-2025	17.748
Reinier van Arkel Huur activiteitencentrum	1-9-2022	31-8-2023	34.540

Regeling duurzame inzetbaarheid

Met ingang van 1 september 2014 is de regeling duurzame inzetbaarheid in werking getreden. Stichting Zuiderbos heeft geen afspraken gemaakt met medewerkers ten aanzien van de duurzame inzetbaarheid binnen de mogelijkheden van de CAO. Derhalve ontbreekt een grondslag om een voorziening hiervoor te vormen.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten 2022

3. Baten

3.1	Rijksbijdragen	2022	Begroting 2022	2021
3.1.1	**Rijksbijdrage OCW /EZ**	11.279.123	10.511.835	10.451.332
3.1.2	Overige subsidies OCW/EZ	101.589	68.839	195.630
3.1.3	Bijdragen samenwerkingsverband	1.638.790	1.543.803	1.577.373
	Totaal rijksbijdragen OCW	13.019.502	12.124.477	12.224.335

3.1.1 **Rijksbijdrage OCW /EZ**

3.1.1.1	**Rijksbijdragen OCW**	2022	Begroting 2022	2021
	Basisbekostiging personeel - Rijksbekostiging	2.807.958	2.670.517	2.677.591
	Personeel en arbeidsmarktbeleid - Rijksbekostiging	695.565	596.446	571.977
	Bekostiging zware ondersteuning personeel - RB	5.614.015	5.372.698	5.448.945
	Bijz. bekostiging aanpak jeugdwerkloosheid - RB	170	0	5.116
	Bijzondere bekostiging personeel voor beloning aan leraren VSO	456.338	314.662	437.702
	Bijz. en aanv. Bekostiging scholen PO ivm NPO	623.847	519.792	318.014
	Bijz. bekostiging lln onderwijsachterstand ivm NPO	25.724	0	7.771
	Bijz. bekostiging prof. starters en schoolleiders	49.169	47.116	19.507
	Materiële bekostiging - Rijksbekostiging	630.687	614.955	608.092
	Bekostiging zware ondersteuning MI - Rijksbekostig	375.649	375.649	356.616
		11.279.123	10.511.835	10.451.332

3.1.2 **Overige subsidies OCW/EZ**

3.1.2.1	**Overige subsidies OCW**	2022	Begroting 2022	2021
	Subsidie voor studieverlof - Rijksbekostiging	16.887	22.006	42.047
	Prestatiebox - Rijksbekostiging	0	0	66.617
	Subsidie voor zij-instromers	26.667	28.333	26.668
	Subsidie Inhaal- en ondersteuningssubsidie	0	0	34.036
	Overige rijksbijdrage ge-oormerkte subsidies (P)	58.035	18.500	26.261
		101.589	68.839	195.630

3.1.3 **Bijdragen samenwerkingsverband**

3.1.3.3	**Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV**	2022	Begroting 2022	2021
	Groeibekostiging samenwerkingsverband	964.840	938.530	923.083
	Opbrengsten doorplaatsingen	39.515	9.600	29.462
	Opbrengsten 3-mnd Plaatsing	104.186	100.000	90.000
	Opbrengsten Terugplaatsing	9.840	5.600	23.809
	Opbrengsten OZAPP	520.408	490.073	511.019
		1.638.790	1.543.803	1.577.373

3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2022	Begroting 2022	2021
	Gemeentelijke bijdragen	110.590	128.770	170.077
	Totaal overige overheidsbijdragen	110.590	128.770	170.077

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

3.2.2	**Gemeentelijke bijdragen**	2022	Begroting 2022	2021
	Gemeentelijke bijdragen (M)	99.417	116.970	156.426
	Overige bijdragen gemeenten (LLN gebonden)	11.173	11.800	13.651
	Totaal	110.590	128.770	170.077

3.5	**Overige baten**	2022	Begroting 2022	2021
3.5.2	Detachering personeel	88.394	105.265	84.577
3.5.5	Ouderbijdragen	13.819	14.400	4.925
3.5.6	Overige baten	313.037	450.441	378.424
	Totaal overige baten	415.250	570.106	467.926

3.5.6	**Overige baten**			
	Overige bijdragen SWV	77.746	107.785	117.513
	Opbrengsten Zuiderbosacademie Opleidingen	134.335	260.000	143.471
	Opbrengsten Zuiderbosacademie Cursussen	10.345	13.000	5.905
	Inkomsten overige Dienstverlening	0	2.500	3.100
	Opbrengsten doorberekende schades	667	0	8.121
	Opbrengsten Project (V) SO-IL	72.000	54.000	88.200
	Overige baten	17.944	13.156	12.115
		313.037	450.441	378.424

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

4. Lasten

4.1 Personeelslasten

		2022	Begroting 2022	2021
	Brutolonen en salarissen	8.271.274	7.861.884	7.854.325
	Sociale lasten	1.223.236	1.371.079	1.134.520
	Participatiefonds	106.999	186.093	211.794
	Vervangingsfonds	508.438	430.814	378.059
	Pensioenpremies	1.287.633	1.081.529	1.230.594
4.1.1	Lonen en salarissen	11.397.580	10.931.399	10.809.292
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	21.776	10.000	9.230
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	280.907	215.588	185.756
4.1.2.3	Overig	582.629	412.178	489.897
4.1.2	Overige personele lasten	885.312	637.766	684.883
4.1.3	Af: Uitkeringen	-713.488	-599.730	-734.176
	Totaal personeelslasten	11.569.403	10.969.435	10.759.999

Dotaties personele voorzieningen	2022	Begroting 2022	2021
- voorziening jubilea	21.776	10.000	9.230
Totaal	21.776	10.000	9.230

4.1.2.3 Overige personeelskosten

	2022	Begroting 2022	2021
De overige personeelskosten bestaan uit de volgende posten:			
Werkkosten Gerichte vrijstellingen	21.670	18.750	12.769
Werkkosten Forfaitaire ruimte	40.484	24.700	26.298
Reiskosten woon-werk	191.093	63.359	174.551
Scholingskosten (onbelast)	188.592	172.050	139.401
Kantinekosten	18.397	14.044	13.516
Bedrijfsarts/Arbo	40.403	40.879	42.992
Wervingskosten	6.873	5.925	5.748
Overige personele kosten	75.118	72.471	74.622
	582.629	412.178	489.897

4.1.3 Uitkeringen

	2022	Begroting 2022	2021
Bijdragen UWV uitkeringen	-194.649	-164.730	-142.910
Bijdragen vervangingsfonds	-518.840	-435.000	-591.265
	-713.488	-599.730	-734.176

Aantal personeelsleden in fte gemiddeld over	2022	2021
Uitsplitsing naar fte		
DIR	7,8	6,5
OP	81,5	82,4
OOP	56,1	54,9
	145,4	143,8

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

4.2 Afschrijvingen

		2022	Begroting 2022	2021
4.2.2	Materiële vaste activa	273.683	285.193	231.150
	Totaal afschrijvingen	273.683	285.193	231.150
	Toelichting:			
	Afschrijving ICT telefoons (high-end 2 jr)	6.314	5.555	137
	Afschrijving ICT telefoons (mid-end 3 jr)	5.362	17.775	8.070
	Afschrijvingskosten leermiddelen	49.734	49.151	54.389
	Afschrijvingskosten inventaris	16.515	16.094	19.276
	Afschrijvingskosten meubilair	20.278	20.640	20.865
	Afschrijving ICT telef. (low-end 4 jr) en mob werk	107.075	103.485	44.413
	Afschrijving ICT Computerapparatuur (5 jr)	46.886	46.889	70.997
	Afschrijving ICT Netwerkapp. vaste werkplek.(6 jr)	14.700	16.283	9.667
	Afschrijving ICT Servers en tel.centrales (7 jr)	5.147	7.649	1.665
	Afschrijving stoffering	1.672	1.672	1.672
		273.683	285.193	231.150

4.3 Huisvestingslasten

		2022	Begroting 2022	2021
4.3.1	Huur	203.330	218.571	219.061
4.3.3	Onderhoud	24.491	30.450	32.631
4.3.4	Energie en water	7.693	17.688	14.988
4.3.5	Schoonmaakkosten	140.656	135.438	125.778
4.3.6	Heffingen	770	890	788
4.3.7	Dotatie+ vrijval onderhoudsvoorziening	105.000	105.000	105.000
4.3.8	Beveiliging	6.464	5.570	5.930
	Overige huisvestingslasten	122.987	106.100	77.624
	Totaal huisvestingslasten	611.391	619.707	581.799

4.4 Overige instellingslasten

		2022	Begroting 2022	2021
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	362.710	593.524	305.916
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	31.916	116.387	84.810
4.4.3	Leermiddelen	246.093	188.686	140.802
4.4.5	Overige	187.026	206.928	172.939
	Totaal overige instellingslasten	827.745	1.105.525	704.466

4.4.1 Toelichting administratie- en beheerslasten

	2022	Begroting 2022	2021
Kantoormateriaal	2.504	3.900	2.571
Kopieerkosten	25.225	26.143	22.600
Accountantskosten	14.190	13.448	14.297
Kosten administratiekantoor	98.192	100.676	98.729
Juridische kosten	20.032	31.278	21.712
Portikosten	2.410	3.000	4.072
Advieskosten	90.359	36.270	49.804
Onkostenvergoeding RvT	17.932	24.750	20.319
Telefonie/internet kosten	72.900	68.751	61.560
PR en Drukwerk	8.774	14.000	6.858
Website	10.193	7.574	3.397
Overige administratiekosten	1-	263.734	4-
	362.710	593.524	305.916

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

De accountantskosten zijn als volgt te specificeren:

	2022	Begroting 2022	2021
Controle jaarrekening	14.190	-	14.297
Adviesdienstverlening			
	14.190	-	14.297

Wij hebben van de accountantsorganisatie uitsluitend controlediensten ontvangen. De hier opgenomen bedragen betreffen de controlekosten toerekenbaar aan de boekjaren.

4.4.2 Toelichting Inventaris en apparatuur

	2022	Begroting 2022	2021
Aanschaf klein inventaris	6.932	10.600	5.113
ICT-licenties	23.102	101.287	76.738
Mediatheek/bibliotheek/orthotheek	1.883	4.500	2.959
	31.916	116.387	84.810

4.4.3 Toelichting leermiddelen

	2022	Begroting 2022	2021
Leermiddelen	246.093	188.686	140.802
	246.093	188.686	140.802

4.4.5 Toelichting Overige

	2022	Begroting 2022	2021
Abonnementen	3.494	4.688	3.157
Contributies	14.823	11.531	10.226
Representatiekosten	9.327	9.220	11.193
Medezeggenschapsraad/Ouderraad	770	3.300	725
Overige verzekeringen	5.955	5.956	5.577
(Cult.) reizen, excursies en workshops	57.397	63.838	20.825
Testen en toetsen	11.531	14.000	9.519
Sportdagen en vieringen	11.607	14.800	9.727
Projecten jaarplannen	18.331	6.000	-
Examens	29.011	52.755	65.294
Extra lasten COVID-19	-	-	8.884
Kosten doorplaatsing (VSO/regulier of VSO/VSO)	24.777	20.840	27.811
	187.026	206.928	172.939

6 Financiële baten en lasten

		2022	Begroting 2022		2021
6.1.1	Rentebaten	13.809-	15.000-		18.343-
6.2.1	Rentelasten- en bankkosten	3.135	1.600		1.655
	Saldo financiële baten en lasten	-16.944	-16.600	0	-19.998
	Jaarresultaat	246.176	-173.107		564.926

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

F. Overzicht verbonden partijen

De stichting heeft bestuurlijke inbreng (maar geen overwegende zeggenschap) in de volgende samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs:

Naam	Statutaire zetel	Rechtsvorm	Belangrijkste activiteit
• SWV PO De Meierij	's-Hertogenbosch	Stichting	Uitvoering Wet Passend Onderwijs
• SWV PO Helmond-Peelland	Helmond	Stichting	Uitvoering Wet Passend Onderwijs
• SWV PO De Kempen	Veldhoven	Stichting	Uitvoering Wet Passend Onderwijs
• Stg. SWV VO De Meierij	's-Hertogenbosch	Stichting	Uitvoering Wet Passend Onderwijs
• RSV PVO Eindhoven en Kempenland	Eindhoven	Stichting	Uitvoering Wet Passend Onderwijs
• SWV Helmond-Peelland VO	Helmond	Stichting	Uitvoering Wet Passend Onderwijs

Aangezien de jaarrekening over 2022 van de genoemde instellingen nog niet voorhanden zijn kan geen inzicht worden gegeven in vermogen en resultaat over 2022. Er is geen sprake van een deelname of consolidatie.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

G. Verantwoording subsidies

G. Verantwoording van Subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere actviteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidie beschikking geheel uitgevoerd en afgerond.
			Ja/nee
Subsidie voor studieverlof	2021/2/17151700	20-8-2021	ja
Subsidie voor studieverlof	2022/2/19402992-131827	22-8-2022	nee
Subsidie voor studieverlof	2022/2/19402992-132396	22-8-2022	nee
Zij-instromers	2020/2/1513715	15-4-2020	ja
Zij-instromers	2021/2/17333096	22-10-2021	nee
Zij-instromers	2021/2/17215071	20-10-2021	nee
Zij-instromers	2022/2/21058535-226539999	22-11-2022	nee
Zij-instromers	2022/2/21058535-226539987	22-11-2022	nee
Subsidie tegemoetkoming vervangingskosten schoolleiders PO	TVKS21020	23-6-2021	ja
Subsidie heterogene brugklassen	SHB210418	16-2-2022	nee

G2.A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag Toewijzing	Saldo 1-jan-22	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in Verslagjaar	Totale kosten 31-dec-22	Saldo nog te besteden 31-dec-22
			€	€	€	€	€	€
	Totaal							

G2.B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag Toewijzing	Saldo 1-jan-22	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in Verslagjaar	Totale kosten 31-dec-22	Saldo nog te besteden 31-dec-22
			€	€	€	€	€	€
	Totaal							
	totaal		-		-		-	

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

H. WNT verantwoording 2022 Stichting Zuiderbos

De WNT is van toepassing op Stichting Zuiderbos. Het voor Stichting Zuiderbos toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 154.000 (bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse C, complexiteitspunten per criterium: aantal leerlingen 1, totale baten 4, aantal onderwijssoorten 2).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022 **bedragen x € 1**	**E.B.T.M. van den Oever**
Functiegegevens	Directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	ja
Klasse	c
Complexiteitspunten aantal leerlingen	1
Complexiteitspunten totale baten	4
Complexiteitspunten aantal onderwijssoorten	2
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	124.440
Beloningen betaalbaar op termijn	22.130
Subtotaal	146.570
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	154.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	NVT
Totaal bezoldiging	**146.570**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	NVT
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	NVT

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Gegevens 2021	**E.B.T.M. van den Oever**
Functiegegevens	Directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning en belastbare onkostenvergoedingen	117.991
Beloningen betaalbaar op termijn	21.912
Subtotaal	139.903
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	149.000
Totaal bezoldiging	**139.903**

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12.

Er zijn geen leidinggevenden topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in 2022 of 2021.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2022 **bedragen x € 1**	**J.B.C.W. van den Heuvel**	**B. van Buxvoort**	**I. Melis**
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 -31/12	1/1 -31/12	1/1 -31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	3.229	3.333	3.177
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	23.100	15.400	15.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt	nvt
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt	nvt
Totaal bezoldiging	3.229	3.333	3.177

Gegevens 2021 **bedragen x € 1**	**J.B.C.W. van den Heuvel**	**B. van Buxvoort**	**I. Melis**
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	5.294	4.285	3.141
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.350	14.900	14.900

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Gegevens 2022 bedragen x € 1	M.J.M. Peijnenburg	G.M.L. Rombouts-Scholten
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 -31/12	1/1 -31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	3.385	2.448
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	15.400	15.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt
Totaal bezoldiging	3.385	2.448

Gegevens 2021 bedragen x € 1	M.J.M. Peijnenburg
Functiegegevens	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging	4.285
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	14.900

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.
Er zijn geen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.800 of minder.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800.
Er zijn geen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.800 of meer die aan deze categorie voldoen.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is.
Er zijn geen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.800 of minder.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is.
Er zijn geen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.800 of minder.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking.
Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband geweest aan topfunctionarissen in 2022 of 2021

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

I. Bestemming van het resultaat 2022

Het exploitatieresultaat over 2022 bedraagt €	246.176
Hiervan is te bestemmen voor:	
Algemene reserve	-44.526
Bestemmingsreserve Inzet extra personeel	
Bestemmingsreserve huisvesting locatie Helmond	173.651
Bestemmingsreserve Continuiteit kleine locaties	
Bestemmingsreserve NPO	117.051
Totaal	246.176

J. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier vermeld moeten worden.

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

K. Ondertekening door bestuurder en toezichthouders

Datum vaststelling jaarrekening 2022: 14 juni 2023 te Vught

Bestuur

……
Mevr. E.B.T.M. van den Oever

Raad van toezicht

……
Mevr. M.F.V. Damsma
Voorzitter raad van toezicht

……
Mevr. E.M.C. Melis
Lid raad van toezicht

……
Mevr. G.M.L. Rombouts
Lid raad van toezicht

……
Dhr. M.J.M. Peijnenburg
Lid raad van toezicht

……
Dhr. B. van Bruxvoort
Lid raad van toezicht

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

OVERIGE GEGEVENS

accountants
onderwijs & kinderopvang

Beukenlaan 60, 5651 CD Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Zuiderbos
Carillonlaan 3
5261 LT VUGHT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Zuiderbos te Vught gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Zuiderbos op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Beukenlaan 60, 5651 CD Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Zuiderbos zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Beukenlaan 60, 5651 CD Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

accountants
onderwijs & kinderopvang

Beukenlaan 60, 5651 CD Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
    - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
    - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

accountants
onderwijs & kinderopvang

Beukenlaan 60, 5651 CD Eindhoven
085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

IBAN: NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK: 58941487
BTW: NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 15 juni 2023
Wijs Accountants

Was getekend: M.A.M. Heijligers AA

Kenmerk: 2023.0090.conv

Ter identificatie
Wijs Accountants
Eindhoven

Gegevens over de rechtpersoon

Bestuursnummer	85269
Naam instelling	Stichting Zuiderbos
Postadres	Postbus 2214
Postcode / Plaats	5260 CE VUGHT

E-mail

Brin	Naam	Sector
23XK	Zuiderbos	PO